

1949 UNIVERSITERRARUM ORBIS ARCHITECTONIS AD GLORIAM PROMPTIS 1949
المجلس العالمي للإسكوتية الكونية والافتخار

المجلس العالمي للإسكوتية الكونية والافتخار

THE WORLD-WIDE IDEAL GRAND LODGE

FOR THE ANCIENT & ACCEPTED FREE MASONS

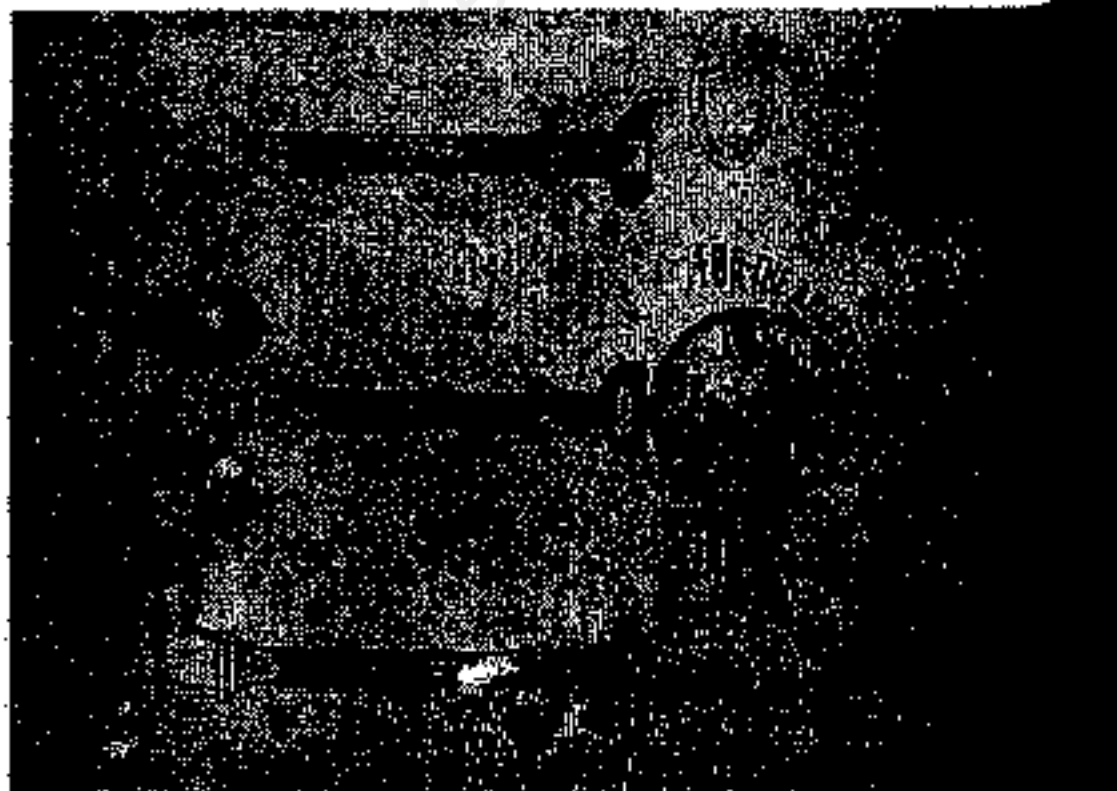
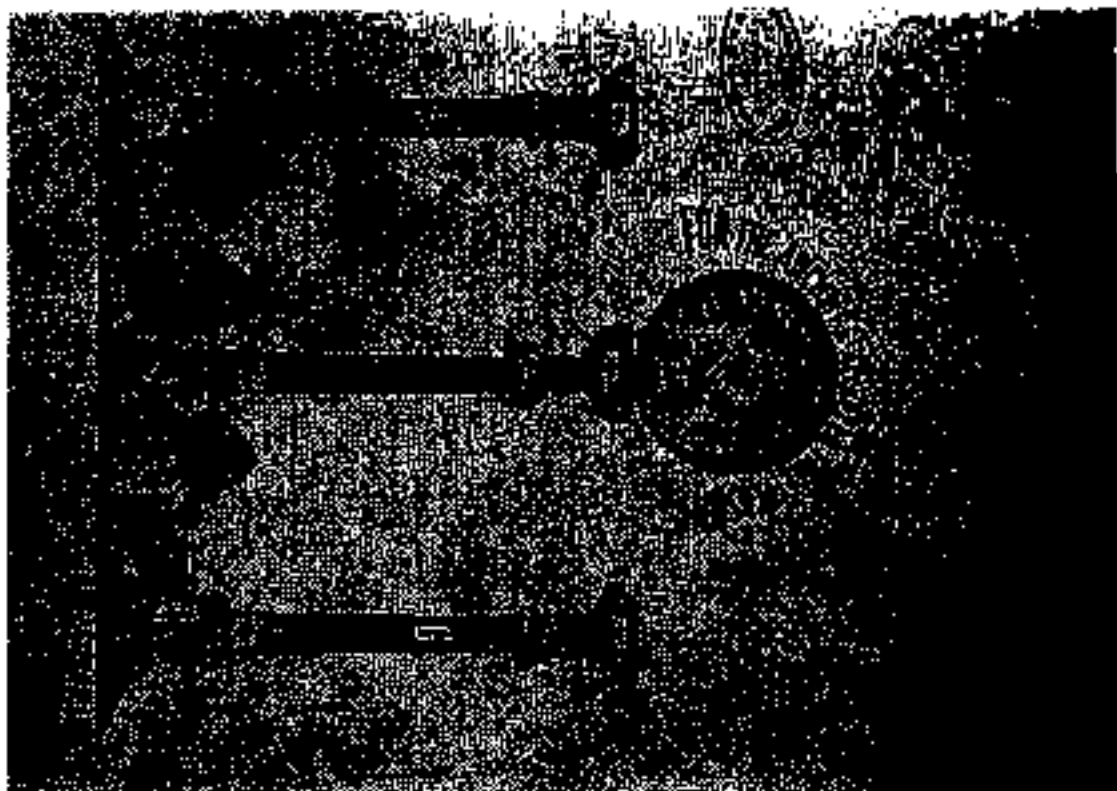

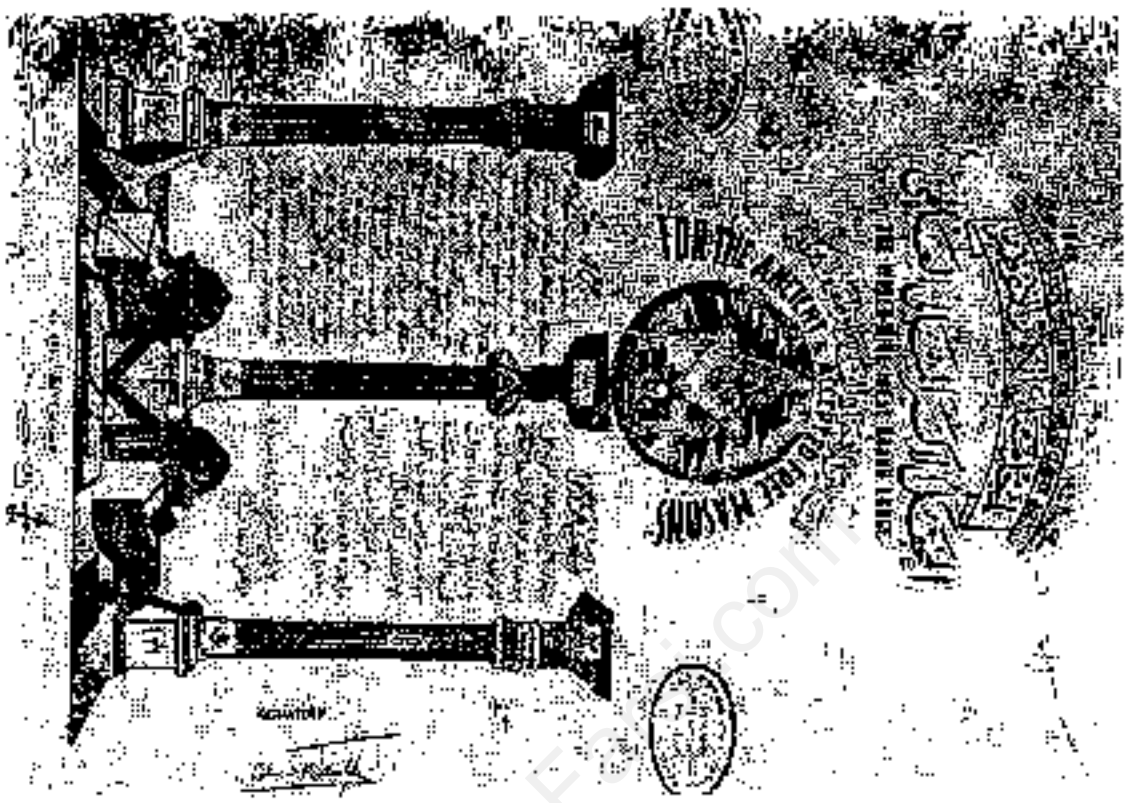
To All
There is no mystery that our Order
of **Accepted Free Masons** shall
be both ancient and modern in the
Anglo-Saxon land was regularly
and first established on the 27th
of October 1717. It has
since that day of its origin in the
17th day of January 1776 in the
City of New York adopted the
Ancient Landmarks & has
been a daily signpost on the books
of the Grand Lodge accordingly
It has been since that time
and retained my Order and
that the 27th of the Grand Lodge
It has been the day of its origin
A.L. 1717
A.L. 1776
The 17th day of January 1776
is the day of its origin and my Order
shall be the same

To All
There is no mystery that our Order
of **Accepted Free Masons** shall
be both ancient and modern in the
Anglo-Saxon land was regularly
and first established on the 27th
of October 1717. It has
since that day of its origin in the
17th day of January 1776 in the
City of New York adopted the
Ancient Landmarks & has
been a daily signpost on the books
of the Grand Lodge accordingly
It has been since that time
and retained my Order and
that the 27th of the Grand Lodge
It has been the day of its origin
A.L. 1717
A.L. 1776
The 17th day of January 1776
is the day of its origin and my Order
shall be the same

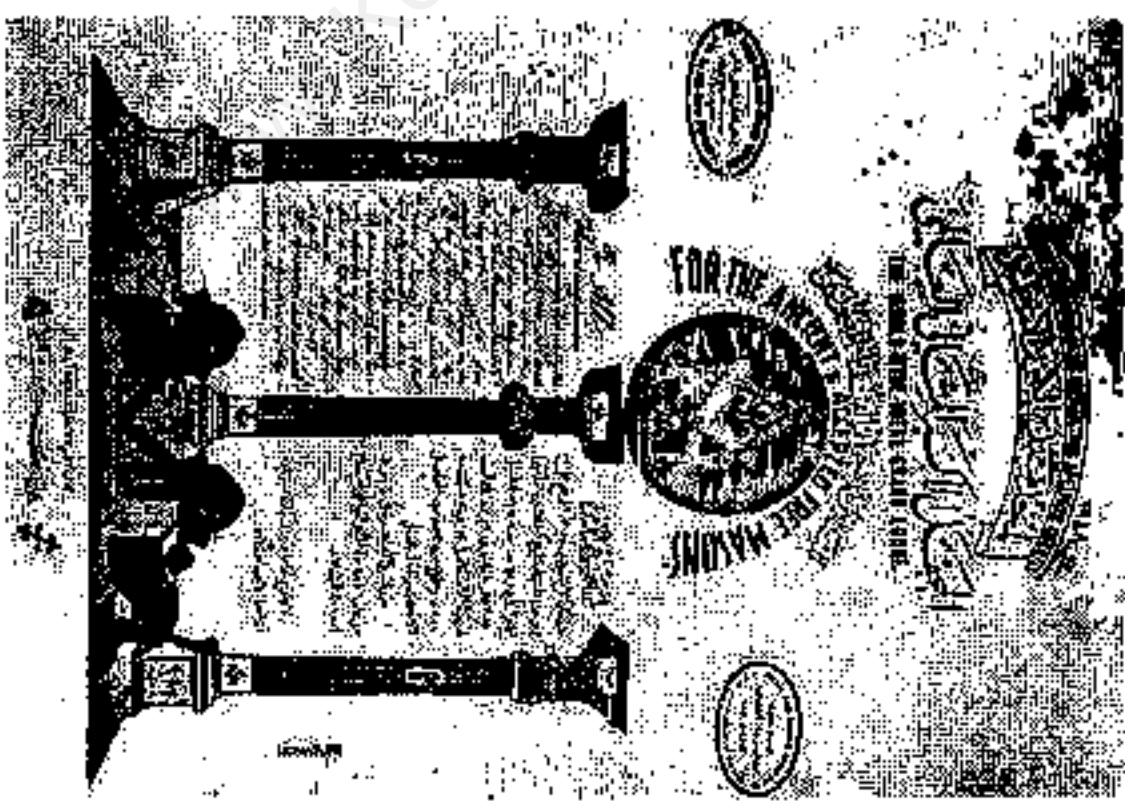
قائمة الأئمة الكرام من دول المشرق
ومن هذه الشهادة التي ذكرها مستنيرة المسلمات
الكرامات يوم 27 من شهر رجب سنة 1135 هـ الموافق
27 من شهر أكتوبر سنة 1717 م في مدينة
لندن في إنجلترا في يوم 27 من شهر
أكتوبر سنة 1717 م الموافق 27 من شهر
الاستقبال العالمي
من شهر تشرين الثاني سنة 1776 م في
مدينة نيويورك في يوم 27 من شهر
أكتوبر سنة 1776 م الموافق 27 من شهر
الاستقبال العالمي
من شهر تشرين الثاني سنة 1776 م في
مدينة نيويورك في يوم 27 من شهر
أكتوبر سنة 1776 م الموافق 27 من شهر
الاستقبال العالمي

لا يترتب على هذا الشهادة أية مسؤولية
أو تحمل الأمانة المتبادرة

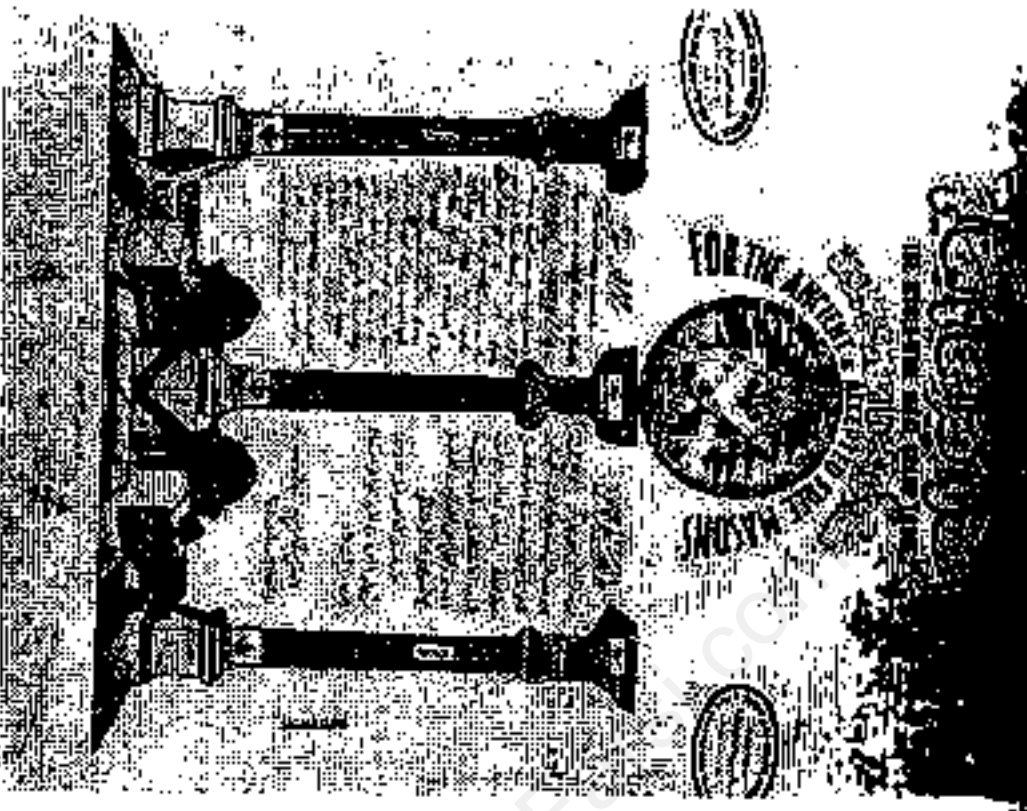

دینام قوام‌سازنی و دکتر احمد جعفری

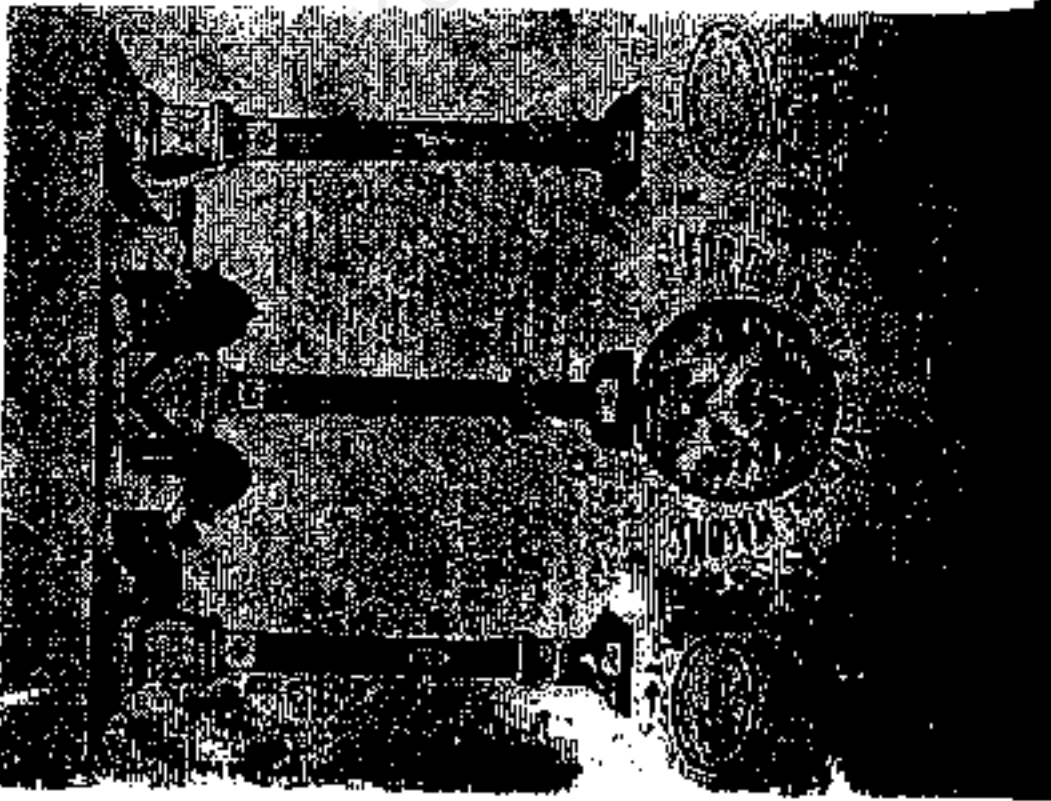

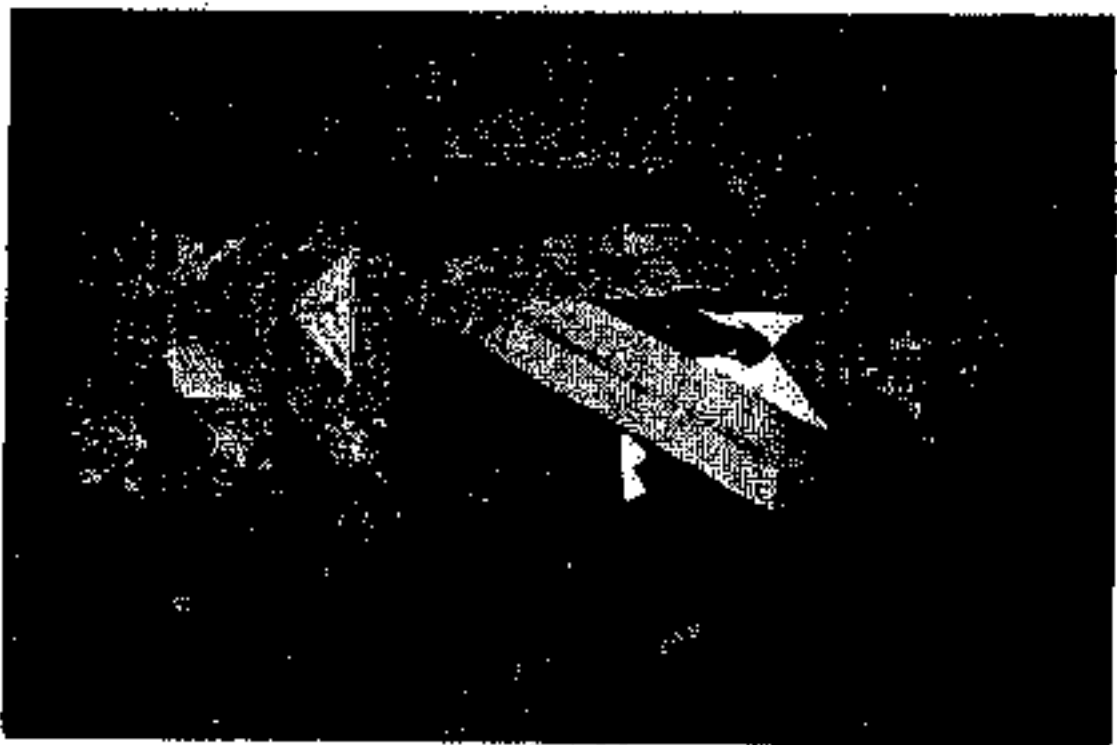
دینام قوام‌سازنی علیه سیدعلی نخست وزیر اسبق

دینام احمد پیرا تانکر ریس اسٹیج ریم ٹیسٹ ٹورنیری

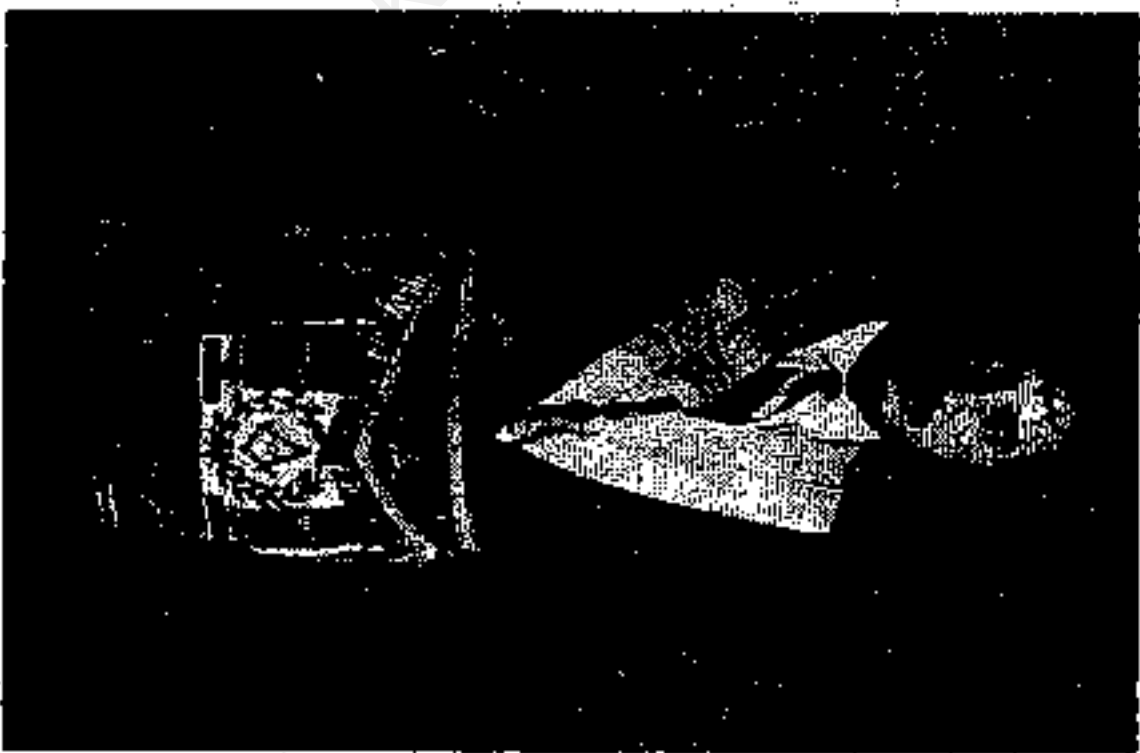

دینام ماسو فی بیباکٹی ٹیاری

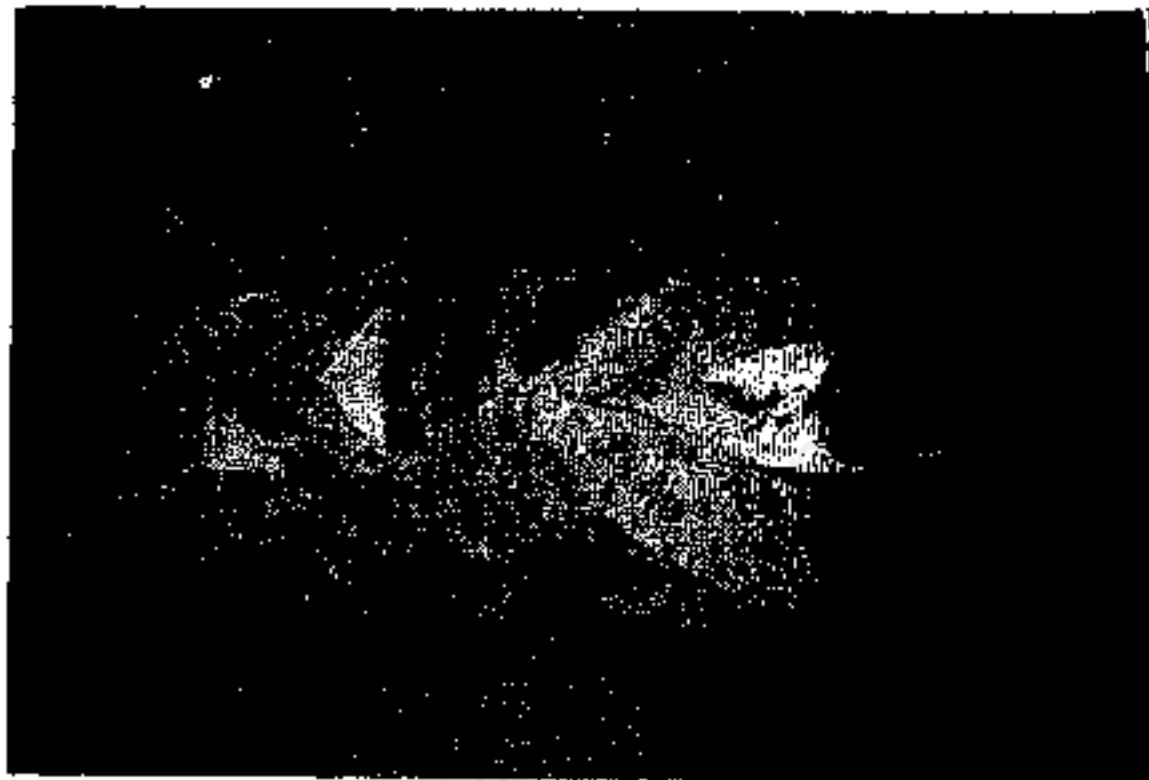

محمد مستوفی زاده مقاطعه کار و عامل شرکت سابق نفت در خوزستان

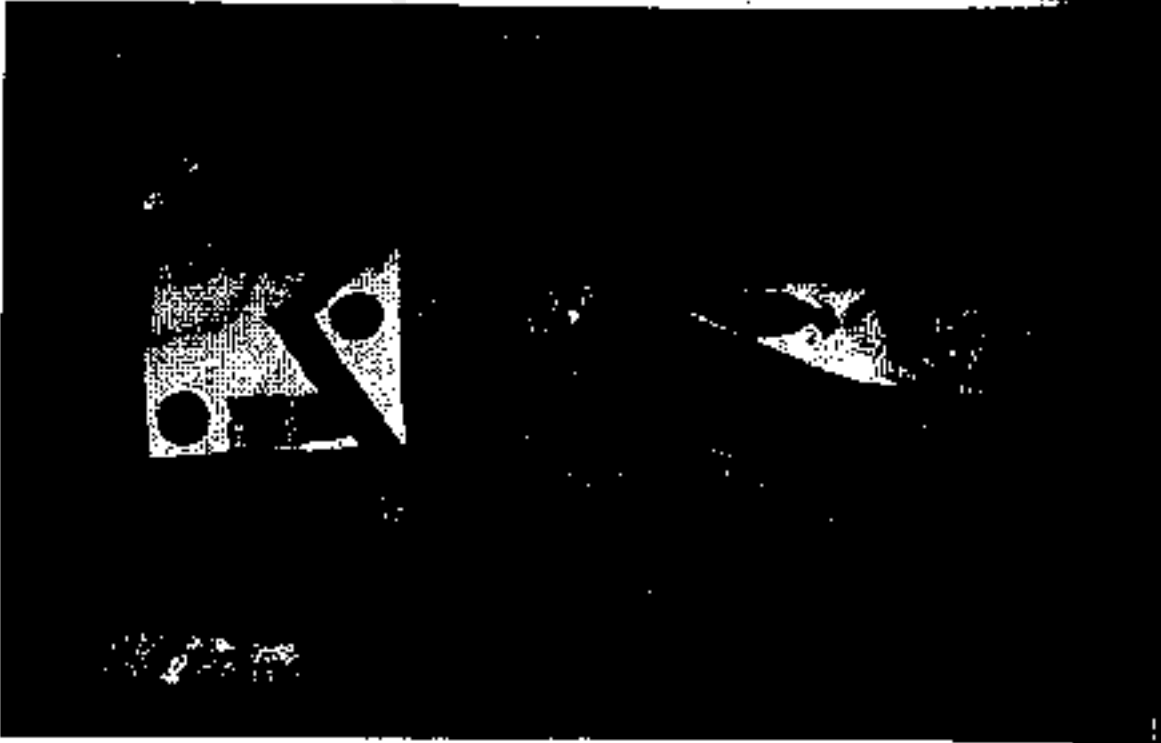

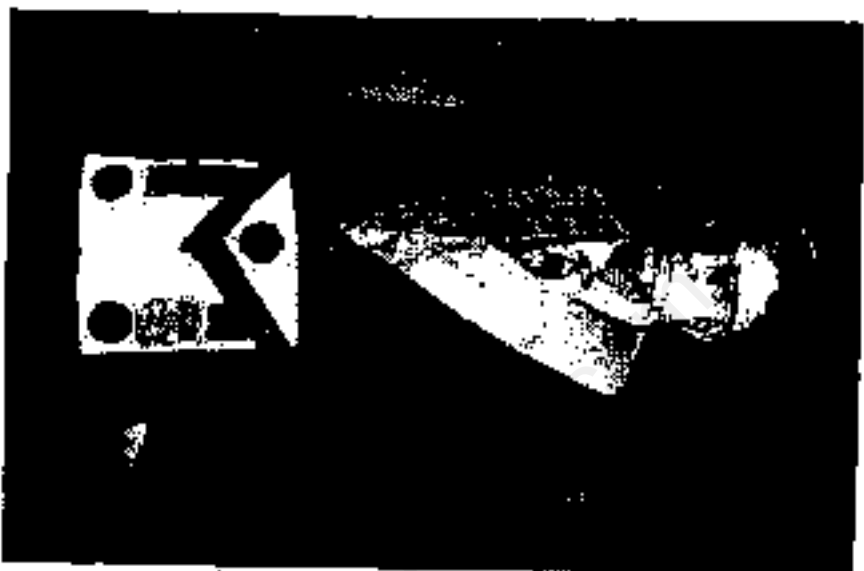
استاد اعظم محمد کریمی شیرازی

دكتور فريدريخ فون ريس دا انستيتيوه پوزيتيوي شيراز

جها تگير رياضي با پيشي يفتد خا گروهي

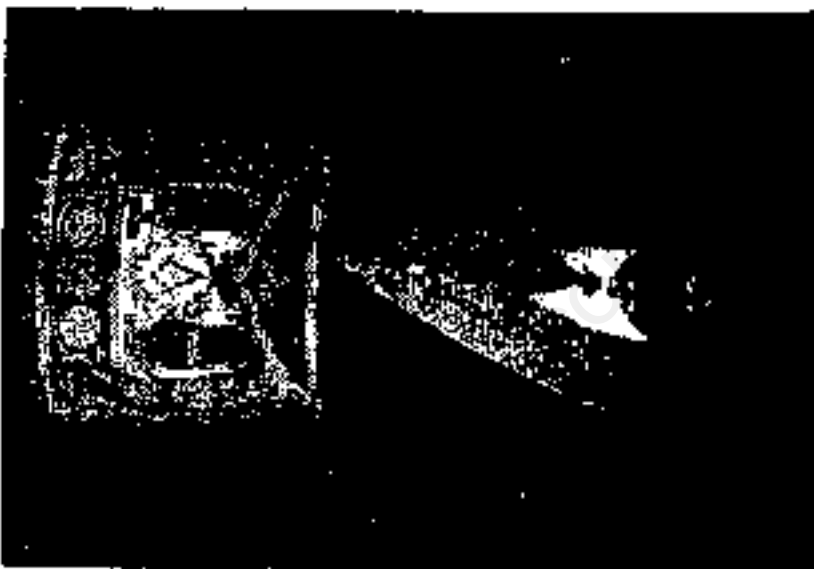

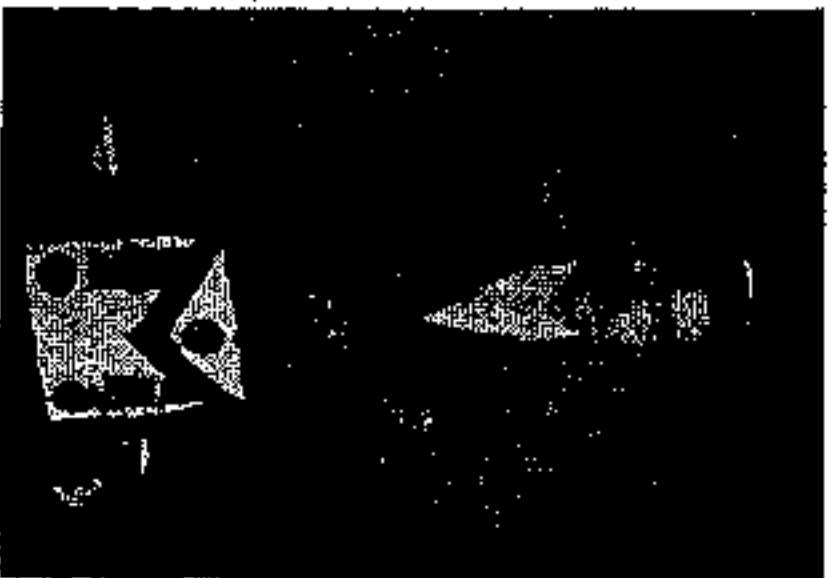
بالاس اور اہام، تینہ چٹا اسٹوڈیو
 کل بہ جمعیت اور ان درآہد.

میر اسحاق بادین مدیر کارخانہ
 آہو سازی مچھانہ

دو نفر از اتباع خارجی که بعد از جنگ "لا بهیت" در ایران را قبول کرده و عضو گروه همایون شده اند

حصین صدیقی نقاشیہ کار ہندوستان
 با پیش بند (رفیق)

صالح حسین طہلی آجر روہہ اصفہان
 با پیش بند (شاکر)

میهمانی‌های سفید فراماسونها

فراماسونها در بیشتر کشورهای جهان، باشگاهها و رستورانهای ویژه‌ای دارند، که اوقات بیکاری خود را در این اماکن می‌گذرانند. این باشگاه‌ها و رستورانها هم‌چنین میهمانیهای خصوصی افراد، اغلب در همین باشگاهها و رستورانها برگزار میشود.

«میهمانی سفید» نام ضیافتی است که از طرف لژها بر پا می‌گردد و ماسونها با دعوتنامه رسمی لژ در این ضیافتها شرکت می‌کنند. نقش مهمی که «میهمانی» در گسترش و توسعه کار فراماسونها دارد، جلب افراد تازه و یافتن اعضای جدید برای لژهاست ... بدین‌وسیله آن‌ها که در اغلب این ضیافتها، کسانی که برای ورود به لژها در نظر گرفته شده‌اند، جزء مدعوین هستند و ماسونها ضمن صحبت در باره مسائل مختلف، آنان را برای تکمیل تقاضانامه ورود و پیوستن به لژها کاملاً آماده می‌کنند.

ضیافت فراماسونهای اردن در روز اول آذر ۱۳۴۰ در امان با افتخار جواهری

همانی سفید :
تقریر آدامدشتی، جواهری (در هیچ نشریه و سند فراماسونی نام علی دشتی دیده نشده)

اسمعیل داوردیان - احمد میران - خان اکبر - دکتر احمد ہومن - رضا جعفری -
 سید محمد میر خاوی - علی کوچکعلی - دکتر بدیدی - اصغر سلیمی

وزیران فرانکسوں او درمہمانی سفید:
 پدراہرتھ حکیم الملک - مافی - سعید مالک - مبین دفتری

در گزارشی که لژروشنائی ایران برای فراماسنهای آمریکائی
امور مالی مقیم ایران تهیه کرده است،^۱ در باره لژ همایون و سوء-
 استفاده مالی محمد خلیل جواهری چنین نوشته شده است:

«... در میان این ۲۵۰ نفر بسیاری از اشخاص ثروتمند و صاحب نفوذ
 کشور بودند، ولیکن جواهری مانند خدائی بر آنها حکومت می کرد و تا می توانست
 از آنها پول می گرفت. البته هدف او امور خیریه فراماسونری نبود بلکه پولها
 را به نفع خود ضبط می کرد. او عقیده داشت چنانچه که به خانه رواست به مسجد
 حرام است...» از محمد خلیل جواهری درباره جمع آوری پول از اعضاء لژ
 همایون سؤال شد وی در جواب گفت:

«راست است که من از اعضاء لژ همایون بخصوص از ثروتمندان مبالغ
 قابل توجهی جمع کردم ولی آنچه که از اعضاء لژ همایون جمع آوری شده، صرف
 خرید محل بزرگ و آبرومندی بنام «باشگاه حافظ» که یکی از ارگاههای
 علنی لژ بود گردید، این محل را که در آب سردار واقع است و قبلاً در اجاره
 سفارتخانه های هلند و سوئیس بود به مبلغ پنج میلیون ریال بنام باشگاه حافظ
 خریدیم، و بعداً به وزارت فرهنگ به مبلغ یک میلیون تومان فروختیم. مابه التفاوت
 این معامله در اختیار لژ مولوی قرار گرفت، که گویا قسمتی از آن نیز به اعضاء
 مسترد شده است.

بهر حال کلیه کارهای مالی لژ همایون تحت نظر کمیته ای بود که اعضاء آن
 همه از افراد برجسته و قابل اعتماد برادران بودند و اینان عبارتند از:
 موسی طوب - شهاب خسروانی - جنیب القانیان - داود القانیان - محمد جواد
 مستوفی زاده - عیسی بهزادی. و من ابدأ دخالتی در امور مالی نداشتم.»

۱- رجوع شود به فصل تشکیل لژهای آمریکائی در تهران همین کتاب.

محمد خلیل جواهری درباره مذاکره خود با مرحوم حکیم-
الملك برای تحویل گرفتن اشیاء و اسناد لژ «بیداری ایران»
اظهار داشت: «همه ساله در باشگاه حافظه يك مهمانی سفید
تر تهیه داده می شد که فراماسنهای عضو لژ همایون و فراماسنهای
عضو لژهای جهانی و کسانی که ماسن نبودند به آن، دعوت می شدند.

یکی از این مراسم مرحوم حکیم الملك پیشنهاد کرد تا کلیه علائم،
پرچم و اسناد لژ «بیداری ایران» را که خود او مدت پنجاه سال، آنها را
نگه داری می کرد، تحویل بگیریم.

او گفت که مراتب را به مرکز «گرا انداوریان» نیز نوشته و موافقت آنها
گرفته است. ضمن تشکر از حسن ظن و نیت او درباره لژ خودمان، به او
گفتم که محفلی برای تشکیل جلسات لژ بوجود نیامده، قبول این اشیاء
منجیح نیست، گفتگوهای آنروز به همین جا خاتمه یافت ولی بعدها شنیدم
مولوی قسمتی از اشیاء لژ بیداری ایران را بوسیله مسعود فروغی از حکیم-
الملك تحویل گرفته است و این اشیاء، اکنون در مرکز لژ مولوی نگهداری
می شود. گفتیم که قسمتی از اسناد و صورت جلسات محرمانه لژ بیداری ایران
همه خود مرحوم حکیم الملك در پاریس تحویل مرکز گرا انداوریان شده
باشد اسناد نیز در يك صندوق در خانه مرحوم فروغی نگهداری می شد که از
آنها اطلاعی نداریم.

در مدت پنجسالی که لژ همایون دایر بود و کار می کرد،
گزارش جلسات ماهانه و کارهای آن مرتباً بوسیله خلیل
جواهری به قاهره و بیروت فرستاده می شد. در این مدت
لژ همایون حتی در امور سیاسی کشور نفوذ و تأثیر زیادی داشتند و مثلاً
از گزارشهایی که محمد خلیل جواهری به مرکز لژ فرستاده است درباره
یکی از اعضاء جوان لژ با نخت وزیر وقت بوده است. وی در این باره

گفت: «بخاطر دارم در یکی از جلسات، یکی از اعضاء جوان لژ پیشنهاد کرد که از این پس افراد لژ در سیاست روز دخالت نکنند. من که قبلا از هدف او اطلاع داشتم، در همان جلسه پیشنهادش را مطرح نموده و اعضاء حاضر نیز موافقت کردند که در سیاست دخالت نکنند. روز بعد برای اینکه به کارگردانان لژ ثابت کنم که او با دکتر محمد مصدق نخست وزیر ارتباط دارد بوسیله کارآگاه مخصوص نخست وزیر که متأسفانه در واقعه بیست و هشت مرداد ۱۳۳۲ کشته شد، اسامی کسانی را که فردای آنروز به خانه شماره ۱۱۰ «مصدق» آمده بودند بدست آوردیم. معلوم شد جوان مذکور يك روز پس از پیشنهاد عدم مداخله در امور سیاسی، دو ساعت با دکتر مصدق در خلوت گفتگو می کرده است. پس از این حادثه در روزهاییکه این جوان در لژ شرکت می کرد از گفتگو در امور سیاسی و تشریح کارهای سقوط دکتر مصدق خودداری می کردیم. یکی از کارگردانان لژ پیشنهاد کرد، تا او را محاکمه و بنام افشاء اسرار مجازات و اخراج کنیم. پیشنهاد او مورد قبول واقع نشد، زیرا یقین داشتیم که پس از اخراج او، دولت شخص دیگری را مأمور کسب اطلاعات از لژ خواهد کرد. وی پس از حادثه ۲۸ مرداد از لژ خارج شد ولی اکنون یکی از اعضاء لژ دیگر ماسونری است.»

تنها محاکمه ای که طی پنجسال فعالیت لژ صورت گرفت،

تنها محاکمه

محاکمه شهاب خسروانی بود. جریان از این قرار بود:

در روزهاییکه دکتر مصدق برای انحلال پارلمان به

رفراندوم متشبه شده بود، بنابه تصمیم لژ هیچیک از اعضاء حق شرکت در رفراندوم و موافقت با دولت را نداشتند. ولی روز بعد از رفراندوم یکی از روزنامه ها عکس شهاب خسروانی را در حال دادن رأی چاپ کرد. سه روز بعد طبق تصمیم اکثریت اعضاء، عده ای از برادران را برای محاکمه خسروانی انتخاب و احکام آنها را صادر کردیم. در این محاکمه دکتر جلالی رئیس محکمه دکتر هومن و دکتر خشایار عضو - صادق سرمد دادستان و جعفر جهان باز پرس بودند. اعضاء دادگاه پس از

مهاجمه شهاب خسروانی و ارائه اسناد از طرف او اعلام کردند که عکس مذکور
 بواسطه بدچند سال قبل بوده و بدینترقیب وی را تبرئه نمودند.

یکی از بزرگترین موفقیت‌های لژ همایون، شناسائی این
 لژ بوسیله لژهای وابسته به گرانداوریان در سراسر جهان
 بود.

این شناسائی در سال ۱۹۵۴ صورت گرفت و از طرف همه گرانداورهای وابسته
 انداوریان نامه‌ها و تلگرافهای تهنیت آمیز برای لژ و استاد اعظم آن رسید.
 نویسنده این کتاب گرانداور لژ «گرانداوریان» برای اینکه اهمیت بیشتری به لژ
 بدهد، در تاریخ ۱۹ فوریه ۱۹۵۴ (اول اسفند ۱۳۳۲) دعوتنامه زیر را
 از استاد اعظم لژ همایون به تهران فرستاد.

لژ انداوریان دو فرانس

پاریس عمارت مرکزی ۱۶ کوچه کاد

۱۹ فوریه ۱۹۵۴

آقای ای-ال-ال . . . جی . . . م . . .

ما بموقع خود برای شما یک دعوتنامه فرستادیم تا در کارهای مقدماتی
 به ایجاد یک اتحادیه برادری فراماسونری شرکت کنید. زیرا این اتحادیه
 کامل فکر را به رسمیت می‌شناسد و نخستین جلسه آن در تاریخ ۴ و ۵ ژوئیه
 در پاریس منعقد شد. و اینک از شما دعوت می‌کنیم که در جلسه سال آنیه
 در تاریخ سوم و چهارم ژوئیه سال ۱۹۵۴ در پاریس تشکیل خواهد شد
 شرکت کنید.

اگر شما مایل به قبول این دعوت هستید، خواهشمند است جواب قبولی
 را برای ما بفرستید. در عین حال شما می‌توانید سئوالاتی درباره دستور جلسه
 بکنید. همچنین لازم است که قبلاً بدانما بگوئید که چه کسی نماینده شما در
 جلسات خواهد بود و پیشنهادات خودتان در آن چیست؟

GRAND ORIENT DE FRANCE

PUISSANCE SYMBOLIQUE SOUVERAINE
POUR LA FRANCE METROPOLITAINE ET D'OUTRE-MER

16, RUE CADET, PARIS (2e)

TÉLÉPHONE 22-16 - 22-17

Adressa Télégraphique: METORIEN-PARIS

Paris, le 19 Février 1934.

M. III. G. M.,

Nous vous avons fait parvenir en son temps une invitation aux travaux préliminaires à la création de l'"ALLIANCE FRATERNELLE DES PUISSANCES MAGIQUES", nous réservant la liberté complète de penser, dont la première réunion s'est tenue à PARIS, les 4 et 5 Juillet 1933.

Nous vous invitons, par la présente, à participer à la prochaine réunion qui aura lieu à PARIS les 3 et 4 Juillet 1934.

Si vous désirez répondre à notre invitation, nous vous serions reconnaissants de bien vouloir nous adresser votre acceptation. En même temps, vous pourriez nous prévenir des questions que vous désiriez voir figurer à l'ordre du jour, nous signaler quels seront vos représentants et, d'une façon générale, nous faire connaître vos suggestions.

Avec nos remerciements anticipés, veuillez agréer, M. III. G. M., l'expression de nos sentiments frat. dévoués.

Le Secrétaire Général du Grand Orient de France Pour le Bureau Provisoire de l'ALLIANCE

Le Secrétaire

Général MOUÏER

Marcel RAVEL.

Grand Orient de France

16 Rue Cadet Paris 17^e

Grand Orient de France
Paris

Le 14 Septembre 1954

Conseil de l'Ordre

Orléans le 14 Juin 1954

GRANDE LOGE "PARIAN"

TEMPERAN

TE: III: SV:.

Nous avons le fav. de vous informer que la Grande Loge "PARIAN" de l'Ordre de l'Étoile Noire de l'Égypte se tiendra le 19 et 20 Septembre dans notre Hôtel, 16 Rue Cadet à Paris.

Le Conseil de l'Ordre serait particulièrement heureux de recevoir, à la séance de clôture, qui aura lieu le 20 Septembre, à 18 heures, une députation de votre Loge conduite, si possible, par votre Gr. M.

Nous voulons espérer que vous accepterez de représenter à cette séance, ainsi qu'au Banquet qui se tiendra le 19 Septembre (soirée de préséance).

Pour la bonne organisation de nos cérémonies, nous serions agréables de connaître, au temps opportun, les noms et les qualités des VV: III: SV: appelés à participer à ces fêtes.

En attendant, nous vous adressons nos sentiments fraternellement fraternels et vous prions d'agréer, VV: III: SV:, avec nos sentiments fraternels, l'assurance de nos sentiments fraternellement fraternels.

Le Secrétaire
[Signature]

خواهشمندیم در خاتمه فرائت این نامه احساسات برادرانه ما را بپذیرید .
 دبیرکل انجمن آنداوریان فرانسه و منشی کمیته تدارک اتحادیه لژهای آنداوریان ژنرال مونیر
 متعاقب وصول این دعوتنامه ، نامه دیگری به لژ همایون رسید که در آن رسماً
 روز تشکیل کنگرس جهانی ماسنهای گرانداوریان تعیین و اعلام شده بود متن این
 نامه چنین بود :

گرانداوریان دفرانس،

۱۶ کوچه کادو پاریس (نهم) - شورای عالی طریقت

تلفن . . . آدرس تلگرافی

۱۰ ژوئن ۱۹۵۵

لژ بزرگ . . . تهران

برادران عزیز

با کمال افتخار به اطلاع شما می‌رسانیم که از تاریخ ۱۹ تا ۲۳ سپتامبر ۱۹۵۵

لژ بزرگ فرانسه در عمارت مرکزی ۱۶ کوچه کادو پاریس جلسات خود را دایر

می‌نماید . شورای مرکزی منتشر خواهد بود که در آخرین جلسه لژ که روز ۲۳

سپتامبر ساعت ۱۶ دایر می‌شود از یک هیئت اعزامی لژ (عضو) تهران R. O . .

پذیرائی نماید . در صورت امکان توسط رئیس لژ قبولی خود را اعلام نماید .

امیدواریم که حضور در این جلسه را که با یک مهمانی برگزار خواهد شد

قبول فرمائید .

(لباس تیره رنگ)

برای حفظ نظم و ترتیب تشریفات خواهشمندیم قبلاً اسامی برادرانی را که

در مهمانی حضور می‌یابند با رتبه‌هایشان بما اطلاع دهید .

متمنی است تشکرات قلبی و احساسات برادرانه ما را قبول فرمائید .

منشی عمومی ژنرال مونیر

منشی شورای مرکزی

گرانداوریان ندهن آنها از لژ همایون که تابع گراندا لژ مصر بود
 دعوت کرد . بلکه برای لژ روشنائی ایران نیز دعوتنامه‌ای
 فرستاد تا در کنفرانس بین‌المللی مذکور شرکت نماید ، ولی
 لژ روشنائی که اصولاً يك لژ وابسته گراندا لژ اسکاتلند است ،
 این دعوتنامه جنواب منفی داد ، زیرا فراماسونری اسکاتلند ، گرانداوریان را
 تقابلی می‌داند و آنرا سازمانی می‌شناسد که حق مراوده با آن ممنوع است .
 لژ همایون در خرداد ماه ۱۳۳۳ (ژوئن ۱۹۵۴) دعوت فوق را در جلسه‌ای که
 در آنان و رؤساء آن حضور داشتند مطرح کرد و موافقت نمود که نمایندگانی
 شرکت در کنفرانس مذکور اعزام دارد و مستقیماً تقاضا نماید که بدگرانداوریان
 دعوت شود .

بموجب گزارش تکمیلی که گرانداوریان برای استاد اعظم لژ همایون
 بنیاد ، اعلام داشت که: در کنفرانس مورد بحث از کلیه لژهای فراماسونری جهانی
 بطور رفع اختلافات دعوت شده تا مقدمات اتحاد ، لژهای معظم جهانی را فراهم
 کند . دستور جلسات کنفرانس بشرح زیر خواهد بود :

۱- قبول آزادی عقیده شخصی و اجتماعی که جزو لاینفک اصول ماسونی

۲- جستجوی طرق عملی برقراری آزادی عقیده .

۳- مسئله اعتقاد بخداوند و قسم خوردن به کتب آسمانی در مراسم پذیرش

ماسنها .

شرکت جداگانه فراماسونهای ایرانی در این کنفرانس که برای نخستین بار
 صورت می‌گرفت ، از اینجهت مهم بود که همیشه فراماسونهای جهانی عقیده‌داشتند
 ماسنهای ایرانی لیاقت شرکت در کنفرانسهای جهانی را ندارند و هر جا چنین
 ماسنهایی تشکیل می‌گردید ، ماسنهای انگلیسی بد نمایندگی برادران ایرانی
 بود در آنها شرکت می‌نمودند . در مدت سی و پنج سالی که (لژ روشنائی) در ایران

تشکیل و فعالیت میکند، حتی برای بکبار نماینده‌ای (که فراماسون ایرانی باشد) از ایران به خارج اعزام نشده بود.

در جلسه‌ای که دعوت‌نامه‌های گرانداوریان مطرح شد، یکی از رؤساء لژ همایون که با انگلیسی‌ها ارتباط داشت پیشنهاد کرد که قبلاً موافقت فراماسنهای انگلیسی مقیم ایران جلب شود. ولی سایر اعضا با این پیشنهاد مخالفت کردند و چون تا تشکیل جلسات کنفرانس، زمان کوتاهی بیشتر باقی نمانده بود، محمد خلیل جواهری در همان جلسه اشخاص زیر را برای شرکت در جلسات کنفرانس بدپاریس انتخاب کرد: دکتر احمد هومن، دکتر محمود هومن، شهاب خسروانی، علی سهیلی، دکتر هدایتی، دکتر خلعتبری و ارنست پرون سویسی. چون آن ایام مصادف با سالگرد تأسیس لژ همایون بود، خود جواهری به بهانه انجام تشریفات جشن سالانه از رفتن عذرخواست و قرار شد، سایرین با هزینه لژ به پاریس بروند. دکتر احمد هومن گزارش این سفر را بتفصیل برای مرحوم جواهری چنین شرح می‌دهد:

۴ - ژوئیه ۱۹۵۴ - ۱۳ تیر ۱۳۳۳

استاد و برادر ارجمند انشاءالله سالم و موفق باشید. کاغذی از یوگسلاوی حضورتان عرض شد. قطعاً رسیده است. بطور خلاصه در تبریز برادران آقای واعظ‌پور، دکتر نتجوانی، کوچصفهانی و دو نفر دیگر از برادران به‌همان‌خانه (متروپل) آمدند و فوق‌العاده مهربانی کردند. در اسلامبول هم برادران آقای کهنموئی و قاسم زاده را ملاقات کردم. خیلی اظهار برادری کردند. در بونان که کشور دزدان است، اتفاق بدی افتاد که در کاغذ یوگسلاوی حضورتان عرض کردم. جامه‌دان متعلق بخاتم که روی سقف اتومبیل بود، دزدان طناب آنرا در تاریکی شب بریدند و بردند.

قریب سه هزار تومان ضرر خورد چون عجله داشتم با وجودیکه پیشنهاد کردند برگردیم راه را ببینیم شاید افتاده باشد قبول نکردم چون یکروز کم می‌شد

و بموقع نمی‌رسیدیم . مسافرت ما ۱۵ روز طول کشید یکروز در آنکارا ماندیم برای گرفتن ویزای راننده يك روز هم اسلامبول آقای جمشید قریب را دیدیم الحق که جوان شایسته و برادر ارجمندی است پسر آقای سرتیپ کویال موسوم به داریوش کویال خیلی جوان شایسته‌است ، مذاکره کردیم خیلی مایل است به ما به پیوندد خواهشمندم تقاضا نامه را بفرمائید به آدرس کنسولگری اسلامبول بفرستند به اسم داریوش کویال . او وقتی تهران آمد تنصیب خواهد شد . در یاریس بدزحماتی رسیدیم شو فر زیاد خوش اخلاق نبود دانتر هم نیامده معلوم نیست چه خواهد شد ... »

هیئت اعزامی روز ۱۱ تیر در جلسه اول کنفرانس و روز بعد در آخرین جلسه شرکت می‌کنند . دکتر احمد هومن از این جلسات گزارشی تهیه می‌کند که در آن جریان مذاکرات و اختلافات حل نشدنی فراماسونری دو کشور انگلیس و فرانسه را برای استاد اعظم شرح می‌دهد ، هومن درباره فرانسویان عضو گرانداوریان که حاضر به قبول برتری لژهای انگلیسی و عقاید و رسوم آنها نیستند چنین می‌نویسد : « ... بلافاصله با برادران تماس گرفتم مردمان بسیار خونگرم و خوب و برادر واقعی هستند . آنچه لازمه اقدام بود انجام دادم . به اتفاق آقای پرون در کنفرانس بین‌المللی شرکت کردیم . گرانداوریان در فرانسه قریب ۱۸۵۰۰ نفر عضو دارد و چندین لژ تحت نظر است . برخلاف شهرتی که دارد تمام اعضایش بی‌عقیده به‌خدا نیستند ، فقط آزادی مطلق عقیده را قبول دارند ولی اگر کسی به‌خدا معتقد می‌باشد به او کاری ندارند . همانطور که می‌شود به قرآن کریم قسم خورد در لژها می‌شود [يك کلمه خوانده نشد] انجیل و هر کتاب مقدس قسم دیگر خورد ولی اگر کسی به چیزی معتقد نباشد آزاد است . موضوع کنگره بین‌المللی عبارت بود از موضوع زیر : آزادی عقیده جزو لاینفک اصول ماسنی است . چطور باید آنرا کاملاً عمل کرد . چون در لژهای انگلیسی باید با کتاب آسمانی قسم خورد و آزادی کامل عقیده را قبول ندارند منظور اینها این بود که در کنگره راه‌حلی برای این موضوع پیدا

۱- نقل از گزارش ۴ ژوئیه ۱۹۵۴ - ۱۳ تیر ۱۳۳۳ که روی کاغذ مارکدار هتل

گفتند، که بین سازمانهای جهانی حداقل وحدت عقیده پیدا شود. از لژهای انگلو ساکسون کسی دعوت را اجابت نکرده بود. فقط از لژ سیاهان آمریکائی پرنس-هال^۱ و چند لژ فرعی نماینده آمده بود. ما با مشورت آقای پرون اظهار کردیم که لژ چه ما تصمیم بگیریم مشروط به آنست که لژ نهران تصویب کند و آنها قبول کردند. بحث زیاد در اطراف موضوع شد، لژ بلژیک پیشنهادی داد که مورد قبول لژ پاریس واقع شد. منم در خصوص وضع خودمان صحبت کردم و پیشنهاد کردم بعضی نجات به پیشنهاد اضافه کنند که منظور ما تأمین شود قبول کردند و ما هم به پیشنهاد رأی نام. بعداً برای ایجاد سازمان بین‌المللی ماسنی بحث کردند و پس از مذاکره آن نباشد لژهای شرکت کننده مرکزی در پاریس داشته باشند که محل مراجعات اطلاعات و تشریح مساعی و تعاون و غیره باشد، همه رأی دادند. بنا شد مبلغ بیست و پنج هزار فرانک هم هر هیئت برای مخارج اولیه بپردازند. ما هم همان شرط قبول کردیم. نطق‌های دیگری شروع شد. ناهاری در گرانداورین دادند عکس کشیدند و کنسره تمام شد.

نسبت بد لژ ما اولاً هم‌جا گراند لژ نوشتند چون نماینده لژ مصر (وادی) آقای شرنری^۲ هم حاضر نشده بود و ما گفتیم تصمیم داریم در آینده نزدیک لژ را مستقل کنیم اعتراضی نکردند. دبیر کل آقای راول^۳ و استاد اعظم آقای کمال مهربانی را مبنول داشتند و باهم مذاکره کردیم همه حاضرند هر جور می‌داشته باشیم انجام دهند.

سازمان دیگری موسوم بدگراند لژ دفرائس هست که اعضاء آن به کتاب‌های انسانی قسم می‌خورند. البته عده آن ده هزار نفر است و اهمیت گراند اورین را دارد با آنها هم تماس گرفتیم و بناست دوز دیگر با استاد اعظم آن ناهاری بخورم

1- Prince Hall

2- Shrenri

3- Ravel

4- Viet

اما موضوعی که پس از مطالعه دستور بفرمائید و تکلیف ما را معین کنید اینست که لژهای انگلیسی گراند اوریان را نمی‌شناسند و هیچ ارتباطی باهم ندارند و حتی هیچ ماسون انگلیسی حق ندارد پای خود را در آنجا بگذارد. اینها هم می‌گویند اگر آزادی عقیده کامل جزو اصول کلی است پس چرا باید به کتاب آسمانی قسم خورد، ما شما را آزاد می‌دانیم بفر کتاب آسمانی می‌خواهید قسم بخورید شما هم ما را آزاد بگذارید که اگر نخواستیم قسم نخوریم. کما اینکه در گراند اوریان عده زیادی هستند که بدقرآن قسم می‌خورند هیچ اشکالی وجود ندارد. در مذاکره مقدماتی که با اینها شد حاضرند همه نوع کمک به ما بکنند ولی آیا مقتضی است با این اختلافی که بالژهای انگلوساکسون دارند ما جزو اینها بشویم، جزو آنها هم معنی ندارد، یعنی وقتی مستقل شدیم استقلال خود را بهم‌جا اعلان کردیم جزو لژهای معتقد به آزادی کامل عقیده کار کنیم و با اینها ارتباط نزدیک داشته باشیم و یا اینکه با گراند لژ فرانسه مذاکره کنیم. با آنکه از لحاظ عقیده با ما نزدیکتر است تماس داشته باشیم و یا اینکه استقلال خود را اعلان کنیم و با همه ارتباط داشته باشیم. این یک موضوع کلی است که باید صریحاً تصمیم اتخاذ بفرمائید و تکلیف ما را تعیین کنید دادن سرویس نقره بعقیده من حالا لازم نیست چون کنگره بین‌المللی بود اگر تصمیم اتخاذ فرمودید جزو آنها بشویم البته با تشریفات (سرویس نقره) خواهیم داد. فعلاً بنظر من زائد و غیر منطقی است. . . در روزنامه‌ها راجع به این موضوع چیزی نمی‌نویسند چون هیچ اطلاعی داده نمی‌شود ولی در رادیو پاریس گراند متر (استاد اعظم) شاید سخنرانی کند عکس بر اتفاق برادران گرفتیم... آقای سهیلی پیامند ولی دکتر هدایتی و شهاب در روز دوم حاضر بودند. روی هم رفته فوق‌العاده با آبرومندی و احترام و وظائف خود را انجام دادیم ملحق شدن بهر کدام و یا هیچ‌کدام مربوط به اراده استاد اعظم است. . . با وجودیکه هیئت اعزامی فقط می‌بایستی در کنفرانس گراند

مقام استادی

اوریان شرکت کنند، معیناً چنانکه از متن گزارش مستفاد میشود، دکتر هومن و سایرین با گراند لژ ناسیونال فرانسه نیز

اماس گرفتند. و در نتیجه رقابت بین این دو گراند لژ فرانسوی برای جلب لژ
 همایون و هیئت اعزازی به شدت آغاز گردید. گراند اوربان برای اینکه موفقیت
 کند به سرعت سه مقام بزرگ فراماسنی به دکتر هومن اعطا کرد و در هفته دوم
 ۱۹۵۴ - (هفته سوم تیر ۱۳۳۳) دومرتبه بطور فوق العاده جلسه گراند لژ را
 دل داد.

در جلسه اول کلیه مراسم تنصیب درجه شاگرد Apprenti انجام گرفت و دفعه
 هومن با تشریفات تمام از درجه (رفیق) به درجه (استادی) ارتقاء یافت
 این از فراماسنهای معروف فرانسوی نیز در این مراسم حضور داشتند.
 این دکتر هومن يك كمر بند سیاه نیز که علامت درجه سی ام است دریافت
 در گزارشی که روز ۱۶ ژوئیه ۱۹۵۴ برای استاد اعظم لژ همایون نوشته
 را چنین شرح داده است:

پاریس - ۱۶ ژوئیه مطابق ۲۵ تیر

استاد ارجمند امیدوارم سلامت و موفق باشید کاغذی که به وسیله آقای
 رسال فرموده بودید رسید، از مراحم آن برادر عزیز متشکرم - در این
 لژ به در لژ حضور پیدا کردم يك مرتبه منصب Apprenti شاگرد و دفعه
 ارتقاء درجه رفیق به استادی بود باتمام مراسم و باتمام گفتگوها و مذاکرات
 باحضور چهارصد نفر بعمل آمد بهمن هم كمر بند سیاه علامت درجه ۳۰
 Chevalier de la Cl دادند و من وارد شدم پرويك مینه اول و دوم مراتب را
 Vener (رئیس لژ) اعلام کردند (در لژهای فرانسه اول و دوم) نزد استاد
 نشاند و نزدیک در مقابل استاد می نشینند. بعداً همه تشریفات را عملی کردم
 جواب سلام داد و با من مصافحه کرد و مرا نزد خود نشانید گفت برادر من
 همان کسی است که در کنگره از طرف لژ تهران شرکت کرد و معرفی
 و پسندیده ای نمود در تمام تشریفات که تا نصف شب از ساعت ۹ تا ۱۲
 شرکت کردم ولی رأی ندادم بعداً اجازه بمن داد با کمال آرامش سلام

ام در من نامه دکتر احمد بهیچوجه تغییراتی داده نشده است.

برادران لژ ایران را به‌اعضاء لژ رسانیدم و از اینکه مرا پیش خود پذیرفته‌اند و در مهمانیها و نیزیتورهای با اهمیت نشانیده‌اند تشکر کردم شمه‌ای از مساعدت‌های فرانسویها به‌ما در زمینه فرهنگ و اینکه پیغمبر ما زرتشت برای اولین دفعه از جنگ اهریمن و اهورامزدا (بدی باخوبی) یاد کرد و مشابه‌ای که داستان حیرام ابی و قتل او به‌وسیله بدکاران دارد و جاودان بودن ملکوتی و درستکاری بیان کردم که مورد توجه شد. رئیس مجدداً به‌پاخواست و جواب مفصلی داد و اظهار خوشوقتی کرد که در مشرق آنقدر تکامل پیدا شده که لژ . . . مرکب از چنین اشخاصی که نمونه آن حاضر است مرکب است و یقین است که بشریت رو به تکامل می‌رود آزادی - برادری - برابری صورت عمل در دنیا می‌گیرد و از این قبیل چون تعطیل تابستان لژهای پاریس بسته است نباشد در رئیس و کان در لژهای مخصوص حضور پیدا کنم و آدرس آنها را بمن دادند . . .

نامه دیگری که در همین ایام به‌استاد لژ همایون رسیده ولی بدون امضاء می‌باشد، داستان عضویت افراد هیئت اعزامی به پاریس را به طرز جالبی روشن می‌کند، متن این نامه از نظر اهمیت عیناً نقل می‌شود:

شنبه ۱۵ مهر - استاد ارجمند امیدوارم سالم و موفق و امیدوار باشید بحمدالله تشریفات باکمال نظم و ترتیب و بانهایت خوبی انجام شد. دکتر خلعتیری نمره ۱ - دکتر هومن نمره ۲ و بنده در لژ نمره ۳ عمل کردیم و قبول شدیم. سایرین هم حضور داشتند سوگند یاد کردند. آقای ساعد مراغه هم بودند عمل کردند و دو مهمانی مفصل به‌افتخار ما دادند در آنجا نطق‌های مفصلی شد که من از طرف رفیق جواب دادم به‌تصدیق همه مناسب و خوب بود. پنجشنبه آینده هم خود ما عمل خواهیم کرد یعنی بنده باشگاه را اداره خواهم کرد. شب آنها را در یکی از مهمانخانه‌های درجه اول دعوت کرده‌ایم که آنچه سابقاً فرستاده بودید و آنچه ما خود آورده‌ایم اهدا کنیم و تشکر کنیم. بعداً آئین نامه‌ای می‌خواستند که دیروز چندین ساعت وقت صرف آن کردیم و به آنها خواهیم داد مدارک ما را [سه نقطه]

به جای اسم گذارده شده [خواهند داد و سراسر این کار مبلغ ۹۰ هزار فرانک هم پرداختیم روز ۲۰ مهر کار به این ترتیب تمام خواهد شد. دوسه روز هم برای ترتیب گرفتن تصدیق خواهیم بود اگر بایستی دمشق برویم آدرس آن شخص را مرقوم فرمائید و اگر لازم نیست مستقیماً خواهیم آمد آقای... الان رفتند برای آنروز مراجعت خواهد کرد آقای رشیدی حائری را يك معرفی کردم و باقی همه را سه. خیال می کنم همینطور بوده است. اثنایه لازم را برای نمونه هم باشد باید خرید و برای اینکار در این شهر خوب نیست باید به شهر آقای سهیلی رفت آنجا سفارش داد ولی چون پول نداریم نمی دانیم چه باید کرد سفارشاتهای آنجا نوشته اند که به ما ارزان بفروشند اگر لازم است آنچه لازم تشکیل يك باشگاه است بخریم که معطل نمانیم مرقوم فرمائید و حواله هم بوسیله کمیسیون اوزبفرستید تا خودم شخصاً با وجود کار زیاد به آن شهر رفته خریدم بد وسیله ای حمل کنیم يك شخص بسیار خوب عالم که دو زبان میدانند و بسیار تودل برو و پر حوصله و خوش بیان است معین گرداند آنجا بیاید اسم [سه نقطه گذارده شده] و تبعه شهر آقای سهیلی است مرقوم فرمائید چه وقت باید بیاید به او اطلاع دهید به عقیده من خیلی مفید خواهد بود از شروع کار با نظر او انجام شود منتظر دستور رسمی در این مورد خرید لوازم از هر قبیل و تاریخ آمدن آن شخص هستم. بنام کانهذنی در جواب جناب عالی بنویسند بمن خواهند داد همه برادران و رفقا را سلام برسانید آقای امام را پیش دکتر بردم گرم خطر ناکی داشت که در ریه و کبد رفته بود مشغول معالجه است همه را سلام می رسانند منتظرم زودتر جواب مرقوم فرمائید

(امضاء لایق)

علاوه بر پذیرائی و تشویقی که از هیئت اعزامی ایران در فرانسه بعمل آمد گرانداوریان بهمه شعب خود در جهان نیز توصیه کرد که ارتباط خود را با لژ همایون محکم کنند.

پیرو این بخشنامه نامه های بین لژ همایون و سایر لژهای گرانداوریان

همواره شد که یکی از آنها بعنوان نمونه در اینجا نقل می شود :

بروکسل ۲۳ مه ۱۹۵۶

آقای استاد اعظم :

پس از بازگشت از مسافرت نامه محبت آمیز ۱۹ مارس شما را زیارت کردم
نام گرانند اوریان بلژیک از شما به خاطر احترام و ابراز دوستی که نسبت به
بلژیک ابراز نموده اید تشکر می کنم .

تجربیات کوچکی که ما توانستیم به برادر . ف. رشیدی^۱ انجام دهیم خیلی
امنت من به شما اطمینان می دهم آنچه را که ماهمه روزه شرط کرده ایم به
روجهی انجام می دهیم . تمام ماسنهای ایرانی که خود را به ما معرفی کنند
کلیه صوری با اقامت در بلژیک از وجودشان مطلع شویم از آنها پذیرائی می کنیم .
ما مخصوصاً از پذیرائی از شما و دیدار برادران ایرانی در بلژیک بسیار
مال خواهیم شد . استاد اعظم از شما خواهش می کنم که احکامات برادرانه ما
را بکنید^۲ .

ر-هامانیه - ممراندومتر

نامه دیگری از یکی از لژهای فراماسونری سویس خطاب به استاد اعظم

ان :

ژنو - ۲۷ مارس ۱۹۵۵ به آقای محمد خلیل جواهری

۲۱۴ خیابان کلخ - تهران - ایران .

برادر خیلی عزیزم .

پیغام و شیشی بسیار زیبایی هنری که همراه آن بود دریافت کردم . بدبختانه
منه و بعد ابتلاء به بیماری، که گرچه یک گریب خیلی ساده و نامطبوع بیش
تصیب شد که من نتوانم آنچه را که می خواهم برای خانم فرهودی انجام بدهم .

۱ - رشیدی عضو وزارت خارجه ایران می باشد .

۲ - این نامه به وسیله مترجم لژها بون ترجمه شده است .

BRUXELLES, le 23 mai 1956.
8, RUE DU PERSIL

CABINET DU
GRAND-MAÎTRE T. C. VÉN. Maîtr. ,

Revenant de voyage j'ai pris connaissance de votre aimable lettre du 10 mars et je vous remercie, au nom du Gr. Orient de Belgique, pour le geste d'amitié que vous avez eu à l'égard de la M^{re} orn^e belge.

Les menus services que nous avons pu rendre au F. Rachidi sont peu de chose et je tiens à vous assurer de ce que nous réserverons toujours le meilleur accueil à tous les Kap. Iraniens qui se présenteront à nous à l'occasion d'un passage ou d'un séjour en Belgique.

Il nous serait d'ailleurs particulièrement agréable d'être informé par vos soins de toute visite de P^{rs} Iraniens en Belgique.

Je vous prie de croire, T. C. Vén. Maîtr. , à l'assurance de mes sentiments les plus frat.

R. Hamaide
Gr. Maîtr.

ولی برادر ما کفالتی موفق شد به کارهای خواهر ما بپردازد و از این حیث همه چیز بخوبی مرتب است .

ولی برادر عزیزم سخاوت شما نسبت به من ، به حدیست که من احساس ناراحتی می کنم و این واقعاً زیاد است. من جز اینکه به خاطر ارسال مظهرشکیل هنر ایرانی از شما تشکر کنم کار دیگری نمی توانم بکنم . ولی اگر شما اینجا حضور داشتید، خیلی برادرانه شمارا سرزفتن می کردم و از شما خواهش می کردم به این قبیل اثبات دوستیهای خویش خاتمه بدهید، امیدوارم کارها بروفق مرادتان آشد و سر مست باشید. این یکی از با ارزش ترین نعمات است همچنین امیدوارم به لژ قابل احترام شما ، تحت رهبری عاقلانه شما به گسترش خود ادامه بدهد لیرضم ، اختلافات مذهبی و برداشتهائی که از نوع خاص قلبها یا کشورها اثر یافته است ما راضی هستیم از اینکه یکی از عناصر رشته اتحادی باشیم که در سراسر جهان ، هدف نهائی آن متحد ساختن همه انسانهائی است که احساس مشترکشان همبستگی، گذشت، آزادی اخلاق، برابری فکری، و آنچه برادری است که مرزهای مصنوعی را که با خیانت انسانها آن را به عنوان يك مانع در راه حسن تفاهم میان همه عناصر متشکله بشریت ایجاد کرده است نمی شناسند. ۱
من آرزو می کنم که فراماسونری در ایران مبدل به يك عامل واقعی پیشرفت بشما می ، يك برگزیدگی فکری و انتخاب انسانهائی شود. بدانید نوری را که ما معبد دریافت می داریم در خارج منعکس سازید . نوری که یکی از زیباترین و پرمایه ترین سمبلها می باشد. چون ما باید حاملین این نور باشیم این یکی از وظائف اصولی ماست .

در حالیکه بسیار به آنها می اندیشیم به برادران عضو لژ شما برادرانه درود می فرستم . اگر فرصتی برایتان پیش آید ، خاطرات خوش و سلامهای مرا به -

۱- این جمله نمودار کاملی از افکار انترناسیونالیست بودن سازمان فراماسونی و از بین بردن مرزها و به دنبال آن استقلال کشورهاست .

برادرانمان هدایتی ابلاغ نمایند .

اما شما برادر عزیز ، خواهشمندم ، باتشکرات بهترین احساسات و سلامهای قلبی و برادرانه مرا بپذیرید .

رته فوش

۱۶ خیابان هانری دونان ، ژنو

در حالیکه به تدریج لژهایون در بین لژهای ماسونی شناخته خرید مرکز محفل می شد، در سال ۱۳۳۳ لژ در صدد برمی آید که محلی را برای فراماسونری محفل فراماسونری ایران خریداری کند . برای اینکه پوششی بر روی اعمال لژ کشیده شود، قرار می شود مسئولین امر محل را به نام باشگاه حافظ خریداری نمایند . برای انجام این نظریه کمیته خرید محفل مرکب از : حبیب القایان - داود القایان ، صادق سرمد ، شهاب خسروانی، عیسی بهزادی، مستوفی زاده، سہنی وطوب تشکیل می گردد و سازمانی بنام «شرکت تعاونی حافظ» بوجود می آورند که سهام آن اسمی و هر یک به مبلغ پنج هزار ریال بوده است . شرکت تعاونی حافظ طی دو جلسه مقدماتی خود از ۲۹ نفر از فراماسنها مبلغ ۲۳۸۵۰۰۰ ریال وصول می کند . چون خرید محل محفل مورد استقبال قرار می گیرد این نامه از طرف شرکت خطاب به همه فراماسنها صادر می گردد :

برادر ارجمند

چنانچه اطلاع دارید باشگاه حافظ که در حقیقت کانون روحانی همگی ما است تاکنون نتوانسته است جایگاه ویژه ای که احتیاجات عالیہ معنوی آنرا بر آورده سازد، برای خود آماده کند. و این مسئله مانعی بزرگ بود که در هر حال از پیشرفت سریع ما به مقاصد عالیہ و میل به هدف مقدس جلوگیری می کرده به جهت حل این مشکل که با همه بزرگی در برابر همت عالی برادران بسیار کوچک است ، از چندی پیش کمیسیون مأمور بررسی شد و آن کمیسیون پس از مطالعه

مختلف موضوع تصمیم گرفت شرکت سهامی تعاونی با سرمایه ۱۰ میلیون
 تاسیس کند و این شرکت علاوه بر کارهای دیگری که به یاری خداوند متعال
 اقدام کرد در رحله اول محل مناسبی به جهت کانون مرکزی باشگاه خریداری

اصاسنامه این شرکت تهیه شده و هیئت مدیره موقت آن برگزیده گردیده
 سهام شرکت اسمی است و بدون تصویب هیئت مدیره قابل انتقال به غیر
 نمی‌باشد. بطور کلی تمام جهاتی که لازم بوده مطالعه شده و مد نظر قرار
 گرفته است. بهای اسمی هر سهم ۵۰۰۰ ریال است و تمامی ممکن است یکجا یا
 تسط تأدیه شود. پس از آنکه سهام به فروش رسید شرکت طبق مقررات
 تجارت رسماً در دفاتر شرکتها ثبت خواهد شد و برگ سهم رسمی برای
 هر سنده می‌شود.

همون همانگونه که اشاره شد ایجاد این شرکت که نخستین اقدام آن تهیه
 بجهت کانون مرکزی باشگاه خواهد بود، موضوعی بسیار مهم و
 است و پیشرفت ما به سوی هدف مقدس وابستگی بسیاری به آن دارد
 بر تمام برادران فرض است در خرید سهام شرکت مشارکت جویند و میزان
 خویشتن را به کارهای عمومی عملاً نشان دهند.

اشکار است هر مبلغی که بابت خرید سهام به شرکت تأدیه شود بصورت سهم
 همیشه باقی خواهد ماند، هر صاحب سهم در موقع احتیاج می‌تواند سهم
 با تصویب هیئت مدیره به دیگری بفروشد و با پول آن که فی الحقیقه
 اوست رفع احتیاج کند.

اینکه به ضمیمه سه برگ سفته سفید به نام آن برادر گرامی فرستاده شده
 است هر مبلغی که استطاعت جوانمردیتان تجویز می‌کند تعهد در سفته
 امضاء فرمائید سفته را به عنوان باشگاه حافظ با پست سفارشی دو قبضه
 بفرستادن سه برگ سفته آنست که هر کس نمی‌تواند مبلغ تعهد

شده را یکجا بپردازد مبلغ را در دو یاسه سفته بنویسید در دو یاسه قسط به تاریخ هائی که مقتضی می‌دانید تأدیه کنید.

در پایان مرده می‌دهد که ۲۹ نفر از برادران ناکنون مبلغ ۲۳۸۵۰۰۰ ریال از سهام شرکت را خریده بزرگواری و علاقه خود را به پیشرفت کارها عملاً بمنصه ظهور رسانیده‌اند.

کمیسیون چشم براه وصول نتیجه تصمیم جنابعالی است و امید دارد هر چه زودتر بتوانند به خرید جای مناسب اقدام و آنرا به جهت کارهای معنوی بزرگی که در پیش داریم آماده و مجهز سازد با تقدیم سلام.

هیئت مدیره موقت شرکت تعاونی حافظ

شرکت تعاونی حافظ پس از یکماه موفق می‌شود ۶۰۰ هزار تومان پول جمع کند. از این پول ۵۰۰ هزار تومان به خرید ساختمان سفارت هلند در خیابان عین الدوله (ایران) اختصاص داده می‌شود و بقیه صرف خرید لوازم و مبلمان آن می‌گردد. در سال ۱۳۳۶ که لژ مولوی تشکیل شده بود کارگردانان لژهایون موفق می‌شوند ساختمان لژ را به مبلغ قریب یک میلیون تومان به وزارت فرهنگ (آموزش و پرورش فعلی) بفروشند. سند انتقال محل مذکور که به نام صادق سرمد بوده به نام وزارت فرهنگ صادر می‌شود و در همان وقت متصدیان لژ محل جدیدی را که در خیابان بوعلی پلاک ۴۱۰ واقع است به مبلغ پانصد هزار تومان خریداری می‌کنند. چون چهارصد هزار تومان باقی مانده محلی برای مصرف نداشته، لژ مولوی این مبلغ را بین اعانه دهندگان و صاحبان سهام اولیه تقسیم می‌نماید و آنها که مایل به پس گرفتن وجوه پرداختی بوده‌اند، عیناً و بقیه نصف سهام خود را دریافت می‌دارند. با این ترتیب مرکز فعلی محفل مولوی نزدیک به صد هزار تومان تمام می‌شود. و این اولین و تنها ملک خصوصی است که سازمان فراماسونری اکنون در ایران دارد.

علیرغم تشویق‌ها و پذیرائی‌هایی که از هیئت اعزامی ایران در فرانسه بعمل آمد، دکتر هومن و اعضای هیئت اعزامی در بازگشت اظهار عقیده کردند که بهتر است لژ همایون به گرانند اوریان ملحق نشود زیرا گرانند اوریان با برادران بشدت مخالف است. دکتر هومن در گزارشی که به استاد اعظم داده صریحاً گفته است که باین اختلافی که بین لژهای انگلوساکسون و گرانند اوریان موجود است به این لژ ملحق شد. در توضیحات حضوری نیز که به رؤساء لژ همایون در صریح خویش را در باره الحاق به گرانند ناسیونال دو فرانس که برتری و ارزشهای انگلیسی را قبول دارد، اعلام داشت. او جریان مذاکرات اولیه خود را با گرانند ناسیونال نیز به اطلاع رسانید. در این بین دکتر محمود هومن پاریس حضور داشت و واسطه گرانند لژ ناسیونال و لژ همایون شده بود، با محمد خلیل جواهری نمود. بطوریکه گمان می‌رفت الحاق دو لژ بزرگ ملی گردد ولیکن در این وقت نامه محرمانه‌ای از «حنا ابی‌راشد» به تهران در آن به برادران ایرانی خود اطلاع داده بود که جمال عبدالناصر رئیس لژ همایون در لژهای ماسونیک این کشور رخنه کرده و قصد تصرف اداره سازمان مصری را به نفع خود دارد.

پس از رسیدن این نامه اختلافاتی نیز بین اعضای لژ همایون روی داد که سرانجام سیهبند حاج علی کیا بود. سیهبند کیا که مأمور بود لژ همایون را تشکیل دهد، بعد از آنکه از اعضای تکلیف استعفا کرد و با استعفای ۱۵ نفر از طرفداران محمد خلیل جواهری نیز تکلیف استعفا شد. خود جواهری در این باره گفته است که در حالیکه در پاریس برای الحاق به «گرانداوریان» و «گرانند ناسیونال» مشغول مطالعه بودیم، در تهران حوادثی پیش آمد که منجر به کناره‌گیری او و چندین بار بهمن اخطار گردید که مستعفی شوم. مدتی مقاومت کردم، ولی بعد از چند ماه مذاکره خصوصی و وساطت دکتر سید حسن امامی امام جمعه،

تصمیم گرفتیم برای مدت سه ماه کار لژ را متوقف کنیم .

چون در قانون اساسی فراماسونری قید شده که اگر لژی سه ماه بدون عذر -
موجه فعالیت نکنند ، بخودی خود تعطیل و منحل می شود لذا منجم از اختیاراتی
که داشتیم استفاده کردم ، سه ماه کار لژ را متوقف ساختم و بدین ترتیب آن را منحل
کردم .

پس از اعلام انحلال به اعضای لژ همایون اطلاع دادم که می توانند در لژ
جدید (مولوی) که مقدمات تأسیس آن کاملاً فراهم شده است فعالیت کنند و یا در
لژهای دیگر بکار پردازند. مقارن با تعطیل لژ همایون ناگهان در مجلس شورایی
نطق شدیدالحنی بوسیله آقای رضا افشار علیه لژ همایون ایراد شد که پس از آن
بنا به مصلحت عمومی و برای توسعه و بقاء مرام ماسنی از کارکناره گیری کردم .

نطق کوتاه و کوبنده رضا افشار در مجلس شورایی پس از

نطقهای شدیدالحن عباس اسکندری و رضا آشتیانی زاده در

مجلس شورایی ایران راجع به فراماسونری بسیار مستدل

و منطقی بود. افشار در نطقی که در جلسه ۱۱۵ روز دهم اردیبهشت

هاجرای نطق

رضا افشار

۱۳۳۴ ایراد کرد در این باره گفت :

« . . . در دنیا احزاب سیاسی که علناً در امورات کشورشان مداخله می کنند

نمایندگان می دانند خیلی زیاد است و يك احزابی هم در اروپا در قرن نوزدهم به

این طرف وجود داشته از قبیل کاربوناری ، ایلی میناتی ، فیلا دلفی ، توگون بند و

فراماسون ، فراماسونها در ایران بی سابقه نیستند ، مرحوم ملکم خان مؤسس

فراماسونری در ایران بوده است که آنوقت فراموشخانه میگفته اند يك حکایتی

هم راجع بفراماسونری در افواه و افکار مردم بود اخیراً نسبت بقیة السیف

فراماسونهای موجود یکمده خیلی زیادی افزوده شده است و حتی در بین آقایان

وزیران و آقایان نمایندگان و آقایان سناتورها بعنوان فراماسون وجود دارد يك

لژ همایون هم تشکیل شده است ، و اخیراً جواهری نامی بعنوان رابط از مصر

بوده است، اینجا عنبر این آقای جواهری را خواستند یکی از سناتورهای
 روابط این حزب فراماسون در ایران یعنی لژ ایران بالژارویاست. فراماسونری
 تعلیمات و تفحصاتی که بنده کرده‌ام و مطالعه کرده‌ام يك حزبی است بین المللی
 اجازه بدهیم در این مملکتی که هنوز ملیت مبتنی بر يك اصول و پایه
 است يك اشخاص بین المللی بیایند در اینجا و يك حزب فراماسونری تشکیل
 (صحیح است) این حزب بالژ تشکیل شده است، بنده اسامی لااقل ۲۷۵ نفر را
 ذکر جزایری - صحیح است) دو تا فراماسونری در دنیا هست یکی سکاتش رایت
 است یکی هم گراند اورین است در اروپا.

فراماسونری‌های گراند اورین کارشان اطاعت کورکورانه از يك مبدائی است
 (داراب کجاست) انگلستان (صحیح است) اولاً ما نباید بگوئیم که فلان
 از سیاسی می‌کند یا بعضی جرایم مطالبی بنویسند.

کشور خود را بهر مقام و منزلتی ترجیح می‌دهم و از هیچ چیز در مقابل
 مملکت خودم بیم ندارم (احسن است) ما در درجه اول باید سعادت این
 مملکت را در نظر قرار بدهیم (صحیح است) ما باید سعی بکنیم آن اشخاصی که
 قیافه‌ای با يك تغییرشکلی با يك عنوان ظاهر المصلحتی وارد جامعه ما
 می‌خواهند کشور ما را بصورت يك کشور اترناسیونال در بیاورند و
 کورکورانه از يك سیاستی می‌کنند که متأسفانه این مملکت را همین سیاست
 کرده است ما نباید این اشخاص را بگذاریم اقدامی کنند (احسن است) و کلای
 نمایان نمایندگان محترم باید شجاعت اخلاقی داشته باشند. فلان آقا وکیل
 می‌رود فلان آقا وزیر می‌شود می‌رود ولی این مملکت باید بمالد.

در این مملکت بموامل و آبادی که سرسپرده سیاستهای خاصی هستند اجازه
 ندهیم و لعمرو نباید داد (صحیح است - آفرین) اگر يك روزی مصلحت بود بنده
 در جلسه محرمانه تمام آقایان را با جزئیات تشکیلاتشان با آن لژهای یون
 هر من آقایان برسانم (یک نفر از نمایندگان در جلسه علنی بفرماید) احسن است.

جهانگیر تفضلی مدیر روزنامه ایران ما

رضا افشار وکیل مجلس شورای ملی

چندی بعد از ایراد این نطق، در هفتده نامه ایران ما سلسله مقالاتی بقلم جهانگیر تفضلی بنام «گفتگو با يك فراماسون» و چند مقاله نیز با نامهای مستعار «هنوچهر شاپور» منتشر گردید که بنظر می رسد نوشته های دکتر مگری و شاپور زندیا باشد. در دو مقاله ایران ما، لژهایون مستقیماً مورد حمله قرار گرفته و تحت عنوان «جمعیت برادران لژهایون، باشگاه حافظه» و «گفتگوی يك ناسیونالیست و يك فراماسون» چنین نوشته شده است:

«... من بفراماسونها حمله نکردم، و بعضی از فراماسونها قدیمی، از نظر شخصی و اخلاقی و گاهی علمی بسیار مورد احترام من بوده اند و هستند. اما در کارهای سیاسی کشور خودمان نه تنها روش آنها را نمی پسندم بلکه بسیاری از گرفتاریهای يك قرن و نیم اخیر ایران را نتیجه روش سیاسی آنها می دانم و اصولاً کسی که دارای افکار ناسیونالیستی باشد نمی تواند با عقاید اتر ناسیونالیستی که معنی صریح آن بیوطنی است سازگار باشد. هر چند این بیوطنی بصورت عالیجنابیی و بشردوستی و برادری بوده باشد.»

مگر فلان نخست‌وزیر را دسته فراماسون‌ها و توده‌ای‌ها درهم شکستند؟
 اولاً این کار در اوائل نهضت ابداً مربوط به حزب توده نبود ثانیاً من قبول
 این فراماسون‌ها بقدری که با نخست‌وزیر... دشمنی داشتند و دارند هرگز با
 آنها مخالف نبوده‌اند...

البته سنا و تور جمال امامی و اقلیت دوره‌ی شازدهم بخصوص سعید مهدوی
 بودند و نمایندگان اقلیت دوره‌ی هفدهم نیز خیلی تأثیر داشتند و هیچکدام
 از فراماسون‌های قدیم بودند و نه جدید...

اما از لژ تازه فراماسونری در ایران از کجا خبر دارید؟

از اوایل دولت سپهبد زاهدی یکی از وزیران مهم آندولت و ایندولت
 مطلع و دانشمند است روزیکه در منزلش به اتفاق دکتر امینی و علم رفته
 ای ما سه نفر به تفصیل از خلیل جواهری و دوست نفری که عضو لژ
 شد از وزیر و وکیل و مدیر عامل شرکت... گرفته تا... صحبت کرد و در

ای از بد نامترین و بد سابقه‌ترین اشخاص را جمع کرده‌اند و... و در
 از آنها گفت که تمام کثافت و فساد را که ممکن است فردی در سنین
 بسته باشد، بعضی از این عده دارا می‌باشند و ضمناً از بعضی از فراماسون‌های
 خیلی تعریف کرد و گفت: آنها بهیچوجه از قماش این دسته دوست
 اندر آنها از فلسطین آمده است و اصلاً اهل سوریه است نمی‌باشند.

بپای دیگر چه؟

بگر راجع بباشگاه حافظ و (جمعیت برادران) در تهران که سردمدارانش
 را امور توزیع هر وین و کوکائین در میان جوانان کرده بودند و عده‌ای
 همی آزار و کم اطلاع و شریف را نیز جمع کرده بودند و آنها را بنام
 فلان و مرقی که طرفدار سیاست انگلستان و مخالف نفوذ امریکا در ایران

این جمله اشاره به فعالیت مهم و علنی اعضاء فراماسونری لژ همایون علیه یکی از
 ایران است که خود جواهری هم آنرا تأیید می‌کند.

می‌باشند بحساب می‌گذاشتند و در همین گیرودار بود که برخی از مؤثرترین این (برادران) در همان هفته‌ها به‌گروه ایران نو رفتند و در کار روابط دوستانه آمریکا و ایران گوشه‌های مؤثر کردند و مورد محبت و احترام و استقبال امریکائیان نیز واقع شدند یعنی درست در جهت مخالف لژ دوستان نوری فعالیت آغاز کردند و لژ- نشینان و برادران قدیم و جدید هم سخت بدشمنی آنها پرداختند و با شدت بیشتری مخالفت آنان با این (مرقد) ادامه دارد ...

... من راجع به فراماسونری خارج اطلاع زیادی ندارم اما می‌دانم که فراماسونری ایران شعبه‌ای از لژ قاهره است و آنهم شعبه‌ای از (گراونداوریان) پاریس و فراماسونهای کشور ما از علاقمندان و هواداران سیاست‌کهنه‌ی استعماری انگلستان می‌باشند و در کشورهای خاورمیانه نقش اصلی آنها مبارزه با نفوذ مادی و معنوی امریکاست و به نظر من با شرایط سیاسی و جغرافیائی سی‌چهل سال اخیر ایران، فعالیت برادران فراماسون نه تنها بزیران ایران است بلکه با سیاست جدید انگلستان هم سازگار نیست بلکه برای انگلستان کاملاً مضر است.

در شماره دیگر ایران ما درباره لژ همایون تحت همان عنوان چنین نوشته شده است: « آنچه راجع بنخلیل جواهری و لژ (همایون) می‌گوئید درست است و اصولاً آنها فراماسون نبودند بلكه دستگاہ قلبی بود و بهم خورده‌اند با فراماسونهای اصلی و قدیمی ارتباط نداشت.

باید گفت شکست خورد و همانطور که می‌دانید و گفتم حمله شدیدی که یکسال و نیم پیش ایران ما به آن دسته کرده و آقای افشار هم در مجلس اندکی پرده‌بازی آنان را بالا زد و بالاخره وقتی که روشن شد که اینها یکدسته‌ئی هستند که کارگردانان آن دسته، آنها را برای مبارزه با نفوذ مادی و معنوی آمریکا در ایران درست کرده‌اند دیگر مصلحت آن سیاست‌های خارجی که ایندسته خود را

۱ - از بین اعضاء لژ همایون فقط هشت نفر از آنها در لژهای کنوسی فراماسونری اسکاتلند و فرانسه در ایران شرکت دارند.

الاسته آن سیاست می دانستند اقتضا نمی کرد که فعالیت چنین دسته‌ای به آن صورت
پیدا کند.

۱- خلیل جواهری اصولاً فراماسون نبود.

۲- شاید هم بود (شارتر) فرمان او بالتر فراماسون‌های قدیمی اختلاف داشت،
ولی از هر کس که وارد می شد در همان وحله‌ی اول پنج لیره طلا به عنوان
پول می گرفت بعد هر کدام برای امور خیریه و سایر کارها مبالغ مهمی در
کار می پرداختند و عده‌ای از نمایندگان خوشنام و درست کار مجلس را نیز
از عضویت باشگاه حافظ و مهمانی با رجا بزرگ به دام کشیده بودند و این
ان آزاد) در مجلس هم علاوه بر اعضای متفرقه‌ای که پیدا کرده بودند يك
چون مخصوص داشتند که اغلب آنها مردم خوشنامی بودند و با آن که آنها
شود به دام (بنایان آزاد) افتاده بودند نمی دانستند که چه بنائی را می خواهند به
آنها آزادانه خرابتر کنند.

اینها اغلب بسراغ کسانی رفته بودند که پدر آنها یا از فراماسن‌ها بودند
و با فراماسون و بیشتر در دنبال نمایندگان بی سروصدا و متین و بقول ما
داران بیطرف دولت) می رفتند ... ۴.

علاوه بر حمله مستقیم و علنی که روزنامه ایران ما به لژ همایون و محمد
جواهری کرد در سال ۱۳۳۳ و ۱۳۳۴ نیز در ایران، مقالات دیگری علیه لژ
روز نوشته شده بود.

چون دشمنی ایران ما نسبت به لژ همایون علنی بود، برای اینکه تنها
تجات ایران ما را نقل نکرده و یکطرفه قضاوت نکرده باشم درباره حمله جهانگیر
لی مدیر ایران ما، به لژ همایون از محمد خلیل جواهری سؤال کردم وی
جواب گفت:

من با آقای جهانگیر تفضلی از سال ۱۳۲۳ آشنا بودم، در آن سال ایشان به

اتفاق مرحوم محمد مسعود، خسرو اقبال و جعفر جهان بودند و هفته‌ای یکبار با یکدیگر ملاقات می‌کردیم و در محل فعلی سینما پارك باهم نهار می‌خوردیم. در این جلسات که چند سال طول کشید من دربارهٔ اصول روزنامه‌نگاری جهان و سوژه مقالات با چهار روزنامه‌نویس مزبور گفتگو و مذاکره می‌کردم.

روابط من با آقای تفضلی صمیمانه بود و تصور می‌کنم حملاتی که ایشان به من کرده‌اند به دستور سر‌تیب حاجعلی کیا یا مهندس قباد ظفر عضو لژ همایون بود که هم‌اکنون نیز در یکی از لژهای دیگر عضویت دارد، چون درین مقالات مکرر نام باشگاه حافظ برده شده، بی‌مناسبت نیست که این باشگاه فراماسونری ایران را نیز معرفی کنیم:

باشگاه حافظ یکی از ارگانهای عانی لژ همایون بود. این

باشگاه حافظ باشگاه در سال ۱۳۳۱ در تهران خیابان نادری کوچه مسعود- سعد تشکیل گردید.

باشگاه حافظ تا سال ۱۳۳۵ ش (۱۹۵۷ م) در تهران بود و فقط فراماسن‌های عضو لژ همایون حق داشتند، به آن رفت و آمد کنند. حق عضویت باشگاه ماهانه ۲۵۰ ریال بود که علاوه بر استفاده از وسائل تفریح، از بار و رستوران نیز برای صرف شام و ناهار استفاده می‌شد.

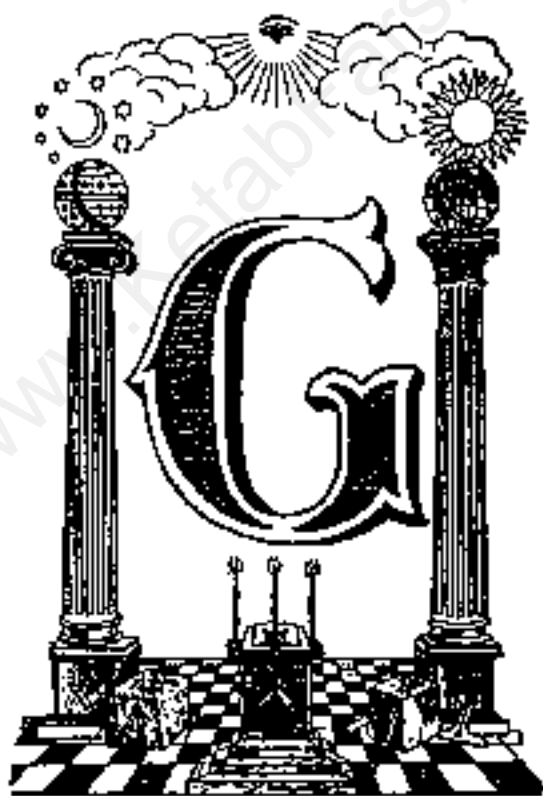
در باشگاه حافظ فستیوال سالانه فراماسونری لژ همایون که فقط اعضاء لژ حق شرکت در آن داشتند، تشکیل می‌شد. علاوه بر این مهمانیهای سفید فراماسنی که در آن «یکانگان»^۱ نیز شرکت داشتند، برگزار می‌گردید.

اساسنامه باشگاه حافظ، نخستین نوشته ایست که فراماسن‌های ایرانی در سازمان دولتی ایران به ثبت رسانیده‌اند. این اساسنامه که بعدها از طرف اعضاء لژ کوروش و تهران و خیام تقلید شد و «باشگاه رازی» بر اساس آن تشکیل گردید

۱- فراماسن‌ها به کسانی که عضو لژهای فراماسونری هستند، بیکانه می‌گویند.

پوسپله مرحوم صادق سرمد ، جعفر جهان و دکتر پرتو نوشته شده است . این سه
 نفر در عین حال اعضاء هیئت مدیره باشگاه حافظ بودند و لی کارگردان اصلی و مدیر عامل
 شخص محمد خلیل جواهری بود .

اینک فصول اساسنامه باشگاه حافظ را که در اداره ثبت شرکتها به ثبت
 رسیده است عیناً نقل می کنیم :

پرچم مخصوص لژ همایون که در کنار کرسی
 استاد اعظم برافراشته میشد

اساسنامه باشگاه حافظ

فصل اول - کلیات :

ماده ۱- باشگاهی بنام باشگاه حافظ برای مدت نامحدود در ایران تأسیس خواهد شد. مواد این اساسنامه اداره میشود.

ماده ۲- منظور از تشکیل باشگاه حافظ عبارت است از : ایجاد روابط بین اعضاء باشگاه بمنظور تعاون و معاضدت و راهنمایی یکدیگر و همچنین و همفکری و تشریک مساعی آنها در امور خیریه و خدمات نوعی و علمی و نیکوکاری نسبت به مردم ایران .

ماده ۳- باشگاه حافظ دارای شخصیت حقوقی و تابع قانون شخصیت های حقوقی بازرگانی میباشد و مسئول تعهدات مالی باشگاه فقط دارایی باشگاه است. ماده ۴ - باشگاه حافظ دارای تابعیت ایران و مرکز آن در ایران خيابان ... کوچه مسعود سعد است .

فصل دوم - عضویت :

ماده ۵ - عضو باشگاه کسی است که عضویت او بتصویب هیئت مدیره رسیده و پس از تصویب این هیئت کارت عضویت (باعکس) بنام او صادر و ملفی نشده

تایم ... اشخاصیکه دوستی آنها با اکثریت اعضاء باشگاه میرسد یا

دارای اخلاق و ایمان و تربیت و سواد و معلومات کافی نباشند نمیتوان عضویت پذیرفت .

ماده ۶ - علاوه بر اعضای رسمی باشگاه فقط کسانی حق ورود به عمارت و محوطه باشگاه حافظ را دارند که در انجمنهای خیریه یا سازمانهای خدمات نوعی و علمی و فرهنگی (که برقراری محل تشکیل جلسات آنها در این باشگاه بتصویب هیئت مدیره برسد) عضو باشد و کارت عضویت آنها بر طبق مصوبات این هیئت صادر و ملغی نشده باشد . معذالك اعضا این انجمنها و سازمانها جز در ایام و ساعات و اطاق یا اطاقهاییکه از طرف مدیر عامل باشگاه برای آنها تخصیص داده شده نمیتوانند در باشگاه حافظ حضور یابند و جز تا موقعیکه مدیر عامل مزبور صلاح بداند نباید حضور داشته باشند .

فصل سوم - آرمان باشگاه :

ماده ۷ - باشگاه حافظ دارای سه رکن میباشد : مجمع عمومی - هیئت مدیره - مدیر عامل .

الف - مجمع عمومی

ماده ۸ - مجمع عمومی مرکب است از کلیه اعضای رسمی باشگاه و تشکیل آن در پایان هر سال برای تعیین هیئت مدیره جدید و اخذ تصمیم نسبت به پیشنهادات هیئت مدیره قدیم الزامی است و بعلاوه در ظرف سال ممکن است بطور فوق العاده برای اخذ تصمیمات مهم دعوت شود .

ماده ۹ - مجمع عمومی بوسیله اعلان در عمارت باشگاه و در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران دعوت میشود و با حضور نصف بعلاوه يك عده اعضای حاضر (بااستثنای هیئت مدیره و مدیر عامل) اتخاذ خواهد نمود . چنانچه در دفعه اول حد نصاب حاصل نشد در دفعه دوم جلسه مجمع عمومی با حضور اعضای حاضر رسمیت خواهد یافت و تحت ریاست رئیس باشگاه و یا مسن‌ترین اعضای اداره

خواهد شد و دبیر باشگاه یا جوان ترین اعضاء حاضر که دارای درجه فرهنگی لیسانس باشد منشی مجمع عمومی خواهد بود.

ب - هیئت مدیره

ماده ۱۰ - هیئت مدیره مرکب از هفت نفر است که برای مدت یکسال در مجمع عمومی سالیانه از بین اعضاء باشگاه انتخاب میشوند و مادام که هیئت مدیره جدید انتخاب نشده است هیئت مدیره قدیم بوظایف خود عمل خواهد کرد.

ماده ۱۱ - در صورت فوت یا استعفاء یکی از اعضاء هیئت مدیره (بیش از یکماه قبل از اتمهای دوره انتخاب) باید مجمع عمومی برای تعیین جانشین رأی بگردد. مجمع عمومی سالیانه سه نفر را از بین اعضاء باشگاه بعنوان علی-البدل اعضاء هیئت مدیره انتخاب میکند تا بجای اشخاص ممنوع یا مسافر برای وقت در جلسات هیئت مدیره دعوت شوند ولی در صورتیکه بهر دلیل عدم حضور یکی از مدیران یا اعضاء علی البدل بیش از دو بار یا بیش از یکماه باعث عدم تشکیل جلسه هیئت مدیره گردد رئیس یا سه نفر از اعضاء هیئت مدیره یا ۱۵ نفر اعضاء باشگاه میتوانند مجمع عمومی برای تجدید انتخاب تمام یا عدهای از هیئت مدیره و اعضاء علی البدل دعوت نمایند.

ماده ۱۲ - هیئت مدیره سال اول تأسیس در تاریخ ۳۱/۲/۲۵ از طرف حسین انتخاب شده اند و اسامی آنها بشرح زیر است:

۱ - دکتر علی پرتو ۲ - صادق سرمد ۳ - مهندس عباس مافی ۴ - جمشید جهان سید محمد میرهادی ۵ - دکتر حبیب اله یدیدی ۶ - علی اصغر سلسبیلی.

ماده ۱۳ - هیئت مدیره در اولین جلسه بکنفران اعضاء خود را بعنوان رئیس بکنفران از بین خود بعنوان دبیر انتخاب خواهد نمود رئیس و دبیر هیئت مدیره پس از دبیر باشگاه نیز میباشند و صورت جلسات هیئت مدیره مانند صورت جلسات مجمع عمومی باید با امضای رئیس و دبیر رسیده تحویل مدیر عامل باشگاه گردد و در دفاتر مخصوص ثبت و ضبط گردد.

ماده ۱۴ - هیئت مدیره در هر ۱۵ روز لااقل یکبار تشکیل جلسه میدهد و رئیس هیئت و همچنین مدیر عامل باشگاه میتوانند در هر موقع لازم بدانند هیئت مدیره را برای تشکیل جلسه دعوت نمایند .

ماده ۱۵ - هیئت مدیره با حضور پنج نفر از علماء رسمیت یافته و تصمیمات آن به اکثریت آراء حاضر اخذ میشود ولی در هر حال هر تصمیم لااقل محتاج به چهار رأی میباشد .

ماده ۱۶ - وظائف هیئت مدیره بقرار زیر است :

۱ - تعیین و تغییر مدیر عامل باشگاه .

۲ - قبول عضو جدید (در صورت واجد بودن شرائط و داشتن دو معرف از بین اعضاء) و ابطال عضویت کسانی که عدم صلاحیت آنها را پس از رسیدگی محرز بداند .

۳ - مراقبت در حسن جریان امور باشگاه .

۴ - قبول یا رد تقاضاهای مربوط به برقراری محل تشکیل جلسات انجمنهای خیریه یا سازمانهای خدمات نوعی یا علمی یا فرهنگی در باشگاه و تعیین مقررات مربوط باین کار و همچنین تصویب مقررات مربوط به جشنها و میهمانیها .

۵ - تصویب نراز نامه و گزارش عمل سالیانه باشگاه .

۶ - تصویب بودجه باشگاه .

۷ - بحث در باره پیشنهادات مدیر عامل یا نظریات اعضاء باشگاه و قبول یا رد آنها بر طبق موازین این اساسنامه .

۸ - تصویب برقراری کلیه آئین نامه هائیکه در اجرای این اساسنامه ضرورت پیدا میکند .

۹ - تعیین حدود اختیارات مدیر عامل و کسانی که میتوانند باشگاه را متعهد یا مدیون نموده از وجوه و دارائی آن برای آموزشگاه استفاده یا از طرف آن قرارداد منعقد نمایند .